

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

2007

ING. MARTIN

ČERVENKA

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ

ŽEROTÍNOVO NÁMĚSTÍ 6, BRNO 602 00

1.1.1.1 ABSOLVENTSKÁ práce

Jednotka Ministerstva vnitra České republiky
pro mezinárodní záchranné operace – poslání, struktura a praktické nasazení

Zpracoval: ing. Martin Červenka, student III. ročníku
oboru diplomovaný zdravotnický záchranář

Vedoucí práce : plk. Ing. Jaroslav Bohanes

Brno, únor 2007

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto absolventskou práci zpracoval samostatně a všechny použité prameny jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Brně dne 20. prosince 2006

.....
Ing. Martin Červenka

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem členům USAR Teamu Czech republic za jejich nasazení a profesionalitu při záchraně lidských životů. Jsem hrdý na to, že jsem mohl být s nimi v jednom týmu. Nemohu si ale odpustit ještě jedno velké poděkování, a to svému dlouhodobému a skvělému „parťákovi“ - záchranářskému psovi Emonovi Perk CS, který ve svých deseti letech v roce 2004 zemřel na následky zranění při záchranné misi po zemětřesení v Íránu. Emon se podílel na záchraně mnoha lidských životů a byl nedílnou součástí jednotky.

2 OBSAH

	strana
ÚVOD.....	5
1 HISTORIE A VÝCHODISKA ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY.....	6
2 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	9
3 ZAPOJENÍ ČESKÉ REPUBLIKY DO ZÁCHRANNÝCH OPERACÍ A POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ.....	10
3.1 Legislativní podpora pro mezinárodní záchranné operace.....	10
3.2 Formy pomoci.....	11
3.2.1 Vyslání záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů.....	11
3.2.2 Vyslání odborníků.....	12
3.2.3 Poskytnutí humanitární pomoci.....	12
3.3 Organizace pomoci do zahraničí.....	13
3.3.1 Mezinárodní záchranné operace.....	13
3.3.2 Humanitární pomoc do zahraničí.....	14
3.4 Zabezpečení pomoci do zahraničí.....	15
3.4.1 Finanční zabezpečení.....	15
3.4.2 Hmotné zabezpečení.....	20
3.4.3 Technické zabezpečení.....	20
3.4.4 Zabezpečení přepravy (přesunu).....	21
4 ČESKÁ REPUBLIKA A MEZINÁRODNÍ ZÁCHRANNÉ OPERACE.....	23
4.1 Zemětřesení v Turecku a vznik USAR TEAMU.....	23
4.2 Zemětřesení v Alžírsku.....	27
4.3 Zemětřesení v Íránu	29
4.4 Polní nemocnice v Pákistánu	33
4.5 Cvičení jako důležitá složka přípravy	40
4.6 Směry dalšího vývoje mezinárodních záchranných operací.....	47
4.7 Porovnání vybavenosti jednotky se zahraničím.....	52

4.8	Návrhy na obměnu a dovybavení jednotky.....	53
4.8.1	Přepravní bedny.....	53
4.8.2	Pitná voda.....	53
4.8.3	Lékař.....	54
4.8.4	Lezci.....	54
4.8.5	Kynologové.....	55
4.8.6	Přeprava.....	56
4.8.7	Nosítka.....	57
4.8.8	Automatizované externí defibrilátory / AED /.....	59
4.8.9	Zajištění základní veterinární péče pro záchranné psy týmu.	59
5	ZÁVĚR.....	63
6	RESUMÉ V ČESKÉM A ANGLICKÉM JAZYCE.....	65
6.1	Resumé v českém jazyce.....	66
6.2	Resumé v anglickém jazyce.....	66
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
8	PŘÍLOHY	
9	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	
10	SOUHLAS S VYUŽITÍM PRÁCE	

3 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
BRS	Bezpečnostní rada státu
CO	Civilní ochrana
EKG	Elektrokardiograf
GŘ	Generální ředitelství
HP	Humanitární pomoc
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
INSARAG	Mezinárodní poradní skupina pro vyhledávání a záchranářství
IZS	Integrovaný záchranný systém
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
MZO	Mezinárodní záchranné operace
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
OCHA	Koordinátor humanitární pomoci
OPIS	Operační a informační systém
OS	Ozbrojené síly
OSN	Organizace spojených národů
OSOCC	Operační centrum koordinace činností na místě akce
PČR	Policie České republiky
RTG	Rentgenové vyšetření
SaP	Síly a prostředky
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
UN DHA	Výbor humanitární pomoci OSN
USAR TEAM	Vyhledávání a záchrana v zastavěných oblastech
ÚSÚ	Ústřední správní úřad
ZJ	Záchranné jednotky
ZLP	Záchranné a likvidační práce
ZP	Záchranné práce
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
VZÚ	Vojenský záchranný útvar

ÚVOD

Tradice poskytování pomoci lidem postiženým katastrofou je stará jako lidstvo samo, ať už se jedná o katastrofu přírodní, technologickou nebo společensko-politickou.

Příklady najdeme v různých zaznamenaných událostech, výpovědích z dávných časů i z doby nedávno minulé. Nalézáme je na stránkách tisku a sledujeme ve vysílání televizí celého světa.

V novodobé Evropě je známa pomoc zorganizovaná svobodnými zednáři na začátku 19. století Portugalsku, které bylo postiženo katastrofálním zemětřesením. Tato pomoc spojená se sbírkou finančních prostředků, léků, s organizováním zdravotnických skupin a potravinové pomoci měla charakter velké organizované mezinárodní akce. Známa je například více než stoletá činnost Červeného kříže. V osmdesátých letech vzniklo několik mezinárodních organizací, jejichž cílem je pomoc postiženým v krizových situacích.

V posledních desetiletích přibývá na Zemi mimořádných událostí jak z pohledu rozměrů, rozsahu, tak i počtu. Týká se to jednak přírodních katastrof, z nichž nejčastější jsou zemětřesení, povodně, záplavy, hurikány, rozsáhlá období sucha a jednak technologických katastrof, např. jaderných nehod a havárií, rozsáhlých průmyslových havárií, havárií při dopravě a přepravě nebezpečných látek.

V neposlední řadě přibývá i společensko-politických událostí, zejména teroristických útoků, občanských válek, válečných akcí a operací.

Cílem mé práce je seznámení se vznikem, organizací, vybavením a činnosti USAR TEAMU ČR při mezinárodních záchranných operacích, porovnání s vybavením jiných záchranných týmů. Dále pak navržení možných variant dovybavení, obměny a případné náhrady některých součástí vybavení. Objasnění podstaty výjezdů a zásahů. Postup státních orgánů a institucí k mezinárodním záchranným operacím – legislativa.

4 HISTORIE A VÝCHODISKA ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY

Dopad velkých, jak přírodních, tak i průmyslových katastrof se značnými následky pro dotčenou lokalitu nebo i rozsáhlý region si vyžádal potřebu účinné a koordinované mezinárodní pomoci, lepšího využití poznatků a zkušeností záchranářů z různých zemí, dopravu nejlepší dostupné speciální záchranářské techniky a prostředků do postiženého území. To vyžaduje velice dobrou souhru činností mnoha institucí, orgánů a organizací jednotlivých zemí v rámci těchto zemí i v mezinárodním měřítku. Uvedená koordinace je možná, jsou-li zdroje technické, lidské nebo materiální pomoci dobře zastřešeny, řízeny a koordinovány.

Takovou zastřešující institucí, která odpovídá za poskytování a koordinaci možné rychlé pomoci v případě mimořádných událostí, je:

Výbor humanitární pomoci OSN – UN DHA (Departament of Humanitarian Affairs), který byl zřízen v roce 1991, se stal právním nástupcem výboru OSN ve věcech koordinace činností v případě katastrof (UNDRO).

Funkce a činnost UN DHA ve věcech koordinace, plánování a systému včasného varování jsou realizovány prostřednictvím kanceláře v New Yorku, kde je lepší možnost spolupráce se sekretariátem OSN. Operační část UN DHA má sídlo v Ženevě, kde se nachází kontaktní místo pro podporu mezinárodních akcí a kde je prováděna mobilizace a koordinace mezinárodních záchranných akcí. Má zde rovněž sídlo centrála monitoringu katastrof a informací. Ženevská kancelář UN DHA pracuje nepřetržitě s řídícím důstojníkem ve službě a se skupinou ve stálé dosažitelnosti ve věcech hodnocení a koordinace katastrofy (UNDAC) na směně. Po dobu realizace příslušné akce má k dispozici několik satelitních terminálů a radiové spojení VHF/UHF.

UNDRO vypracoval koncepci Mezinárodní poradní skupiny pro vyhledávání a záchranářství – **INSARAG**, která vycházela především z nedobrych zkušeností záchranářských skupin podílejících se na likvidaci následků zemětřesení v Arménii v roce 1988, kde se vyskytlo mnoho nedostatků v organizaci, koordinaci a řízení mezinárodních záchranných prací. Problémy se projevíly jak ve vzájemné spolupráci, tak zejména ve spolupráci se státní správou

a především samosprávou postiženého území. Nedostatečné využití mezinárodních sil a prostředků bylo přičteno na vrub nedostatečné koordinace nasazování těchto sil.

INSARAG pohltil dříve zřízené operační jednotky OSN určené například pro Afriku, Irák, Jihovýchodní Asii, Afganistan a Černobyl. Struktura INSARAG je uvedena v tabulce 1

Tabulka 1 **Struktura INSARAG**

Složka INSARAG	Hlavní úkoly
Řídící skupina (SG)	plánovací činnost
Pracovní skupina (IWG)	vypracovává příručku - průvodce pro pátrací a záchranné služby.
Tři regionální skupiny : Evropa/Afrika, Amerika, Asie	soustřeďují se na praktickou činnost v postižených oblastech.

INSARAG je praktickým nástrojem **OCHA** (Office for Coordination of Humanitarian Affairs) na území postiženém katastrofou.

Úkol OCHA ➤ shromažďování informací potřebných pro záchranné skupiny.

Složky OCHA ➤ UNDAC = skupina expertů OSN ve věcech odhadu, předpovědi a ohodnocení velikosti katastrofy
➤ OSOCC = operační centrum koordinace činností na místě akce. Jejich úkolem je funkční příprava záchranných sborů a skupin.

UNDAC má v současné době k dispozici 118 odborníků z 24 států. Z nich v případě katastrofy sestavuje pracovní skupinu, která na místě katastrofy zhodnotí situaci, odhadne potřeby postiženého území a stanoví další skutečnosti, které jsou nutné a potřebné pro činnost záchranných skupin a týmů.

UNDAC samozřejmě spolupracuje s orgány samosprávy a státní správy v postiženém území a připravuje informace a podklady pro činnost záchranných týmů dle místních požadavků a potřeb.

OSOCC koordinuje činnost všech mezinárodních skupin, přičemž ctí zásadu, že řídicím prvkem je orgán samosprávy nebo státní správy postiženého území nebo státu.

Operačním nástrojem podporujícím systém OSN je **Centrální registr sil a prostředků ve věci předcházení katastrofám**. Registr obsahuje informace o mezinárodních pátracích a záchranných skupinách, státních záchranných službách, logistickém zázemí, mezinárodních odbornících včetně armádních sil a civilní ochrany.

Základním cílem záchranných skupin INSARAG je pomoc místním službám a orgánům a ne jejich zastupování. Rozsah zapojení mezinárodních sil stanovují místní orgány.

INSARAG se od svého vzniku v prosinci 1991 zúčastnil mnoha akcí, např. zemětřesení v Mexiku, Arménii, Salvadoru, Turecku, Indii, Alžírsku, Íránu, záplav ve Střední Evropě, sucha v Bangladéši, pumového útoku v Nairobi, teroristického útoku v New Yorku.

5 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Metody uvedené v absolventské práci byly použity ve vzájemné souvislosti. Jedná se o následující metody:

1. metoda abstrakce

Absolventská práce je zaměřena na seznámení s problematikou vzniku, nasazení a především vybavením USAR TEAMU ČR určeného pro mezinárodní záchranné operace. Jedná se o problematiku velmi rozsáhlou a složitou, která se navíc neustále vyvíjí a zdokonaluje. Rozsah předkládané práce se zúžil na seznámení s jednotkou, s jejím vybavením pro mezinárodní záchranné operace při leteckém přesunu s uvedením příkladů praktických nasazení a v neposlední řadě vlastních zážitků a zkušeností z mého působení v této jednotce.

2. metoda dedukce

Po důkladném seznámení s posláním a činností USAR TEAMU ČR a především po analýze praktických nasazení v zahraničí jsou přijímány konkrétní závěry a návrhy na doplnění vybavení týmu.

3. metoda pozorování

Tato metoda byla uplatněna u analýzy současného stavu USAR TEAMU ČR. Během cvičných akcí i praktických nasazení jednotky byly sledovány základní principy sestavování a svolávání týmu. Díky této metodě jsou v práci objasněny hlavní skutečnosti související s problematikou mezinárodních záchranných operací.

4. metoda řízeného rozhovoru

Tato metoda byla použita při praktických činnostech jednotky a především potom při rozborech a hodnocení vlastního působení USAR TEAMU ČR. Toto probíhalo jak mezi samotnými členy jednotky, tak i členy jiných týmů a pozorovatelů - příslušníků mezinárodních organizací.

6 ZAPOJENÍ ČESKÉ REPUBLIKY DO ZÁCHRANNÝCH OPERACÍ A POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ

6.1 Legislativní podpora pro mezinárodní záchranné operace

Základní právní normou, podle které se řídí zapojování ČR do mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci do zahraničí, je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. Tímto zákonem je Ministerstvu vnitra dána pravomoc rozhodovat v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí o humanitární pomoci poskytované státem do zahraničí a o zapojování do mezinárodních záchranných operací.

Nařízením vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb., byla závazně stanovena některá důležitá pravidla zapojování do mezinárodních záchranných operací.

Úkoly Ministerstva vnitra na tomto poli plní MV-generální ředitelství HZS ČR. Zásady pro vytváření odřadů HZS ČR pro poskytování pomoci mezi kraji v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací jsou stanoveny pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 45 ze dne 9.10.2003, ve znění pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 7 ze dne 2. 2. 2004.

6.2 Formy pomoci

Zapojení ČR do MZO v případě vzniku MU v zahraničí může mít následující formy:

- vyslání záchranné jednotky (ZJ) pro provádění záchranných prací (ZP) nebo k hašení požárů,
- vyslání odborníků a poskytování odborných informací,
- poskytování humanitární pomoci.

6.2.1 Vyslání záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů

Pokud bude poskytnuta tato tzv. pomoc záchranná, bude do zahraničí vysílána ZJ.

Do záchranné jednotky mohou být povoláni:

- hasiči, příslušníci HZS ČR, odborně a zdravotně k tomu způsobilí,
- členové dalších složek integrovaného záchranného systému (IZS),
- odborníci zapsaní do dokumentu **Seznam odborníků z řad příslušníků a zaměstnanců HZS** (seznam vede MV),
- odborníci zapsaní do dokumentu Seznam dalších odborníků, jež lze zařadit do ZJ vysílané do zahraničí (seznam vede MV).

Pod pojmem další složky IZS lze chápat složky IZS, jejichž členění je upraveno obecně závazným právním předpisem (§ 4, zákona č. 239/2000 Sb.). Další odborníky lze vytipovat především mezi profesionály a dobrovolníky, kteří jsou v těchto složkách IZS zařazeni.

Hlavní složky IZS jsou:

- Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR) a jednotky JPO zařazené do plošného pokrytí,
- Zdravotnická záchranná služba (ZZS),
- Policie České republiky (PČR),

Ostatní složky IZS jsou :

- vyčleněné síly a prostředky (SaP) ozbrojených sil (OS),
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- služby havarijní, pohotovostní, odborné a jiné,
- zařízení civilní ochrany (CO),
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (ZLP).

6.2.2 Vyslání odborníků

Specialisté, kteří mohou být povoláni k MZO při MU v zahraničí, jsou vybíráni mezi příslušníky a zaměstnanci HZS. Další skupinu potenciálních účastníků MZO - odborníků, tvoří osoby zařazené na MV do Seznamu dalších odborníků, které lze zařadit do ZJ vysílané do zahraničí.

Vybraní specialisté mohou být vysláni do zahraničí také samostatně. Tito odborníci mohou být také využiti pro poskytování odborných informací a pro komunikaci se zahraničními ZJ nebo se zahraničními odborníky. Jedná se v podstatě o tzv. pomoc poradenskou.

6.2.3 Poskytnutí humanitární pomoci

Humanitární pomoc do zahraničí lze poskytnout k :

- uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva ,
- obnově území postiženého MU.

Tuto pomoc lze poskytnout jednak v podobě tzv. materiální pomoci (materiálního daru), která je potřebná buď z hlediska vlastní analýzy, případně je vyžádána přijímací stranou. Další možností je tzv. finanční pomoc, a to jak českým, tak mezinárodním organizacím, které v postižené zemi působí. Finanční pomoc lze poskytnout také přímo příslušným orgánům postižené země.

6.3 Organizace pomoci do zahraničí

Pomoc do zahraničí je organizována zpravidla jako :

- mezinárodní záchranná operace,
- humanitární pomoc

6.3.1 Mezinárodní záchranné operace

Rozhodování vlády ČR o poskytnutí pomoci v rámci MZO bude vycházet ze dvou zásad:

a) Rozhodujícím hlediskem pro poskytnutí pomoci ČR budou potřeby postižené země, které budou vyjádřeny v oficiální žádosti příslušné vlády.

b) Při stanovení formy a objemu pomoci bude vláda ČR zvažovat jak potřeby postižené země, tak možnosti ČR dané výší rozpočtových prostředků vyčleněných pro MZV ve finanční rezervě na humanitární pomoc v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa. V roce 2005 bylo vyčleněno 58 mil. Kč a dalších 100 mil. Kč vylo převedeno v průběhu roku.

Rozhodovací proces:

- informace o závažné MU v zahraničí (obdrží MV, MZV),
- konzultace MV a MZV ve spolupráci se Správou státních hmotných rezerv (SSHR), případně s dalšími ústředními správními úřady (ÚSÚ), technicky je připravován způsob poskytnutí pomoci, informovány jsou předurčené SaP,
- vyhodnocení situace, posouzení vhodnosti a možnosti poskytnout pomoc, posouzení případné žádosti postižené země o pomoc, příprava podkladů pro rozhodnutí vyslat ZJ (MZV, MV),
- rozhodnutí ministra vnitra a ministra zahraničních věcí o poskytnutí pomoci, aktivace předurčených SaP, svoz specialistů, příprava ZJ k vyslání, soustředování materiální pomoci,
- přeprava ZJ nebo materiální pomoci na místo určení,
- zapojení ZJ do organizovaných záchranných prací a předání materiální pomoci určeným organizacím v zahraničí

6.3.2 Humanitární pomoc do zahraničí

Humanitární pomoc do zahraničí je možno poskytnout formou:

- věcných prostředků,
- finančních prostředků,
- služeb,
- speciálních prací.

Humanitární pomoc do zahraničí je poskytována výhradně dobrovolně a bezplatně.

Poskytují ji na základě výzev nebo z vlastní iniciativy, a to formou nabídek :

- orgány státní správy,
- orgány územních samosprávných celků,
- právnické osoby,
- podnikající fyzické osoby,
- nevládní organizace,
- sdružení občanů,
- skupiny osob,
- jednotlivci.

Přehled nabídek na jedné straně a požadavků na HP na straně druhé vedou:

- státní orgány,
- orgány územních samosprávných celků,
- humanitární organizace.

Důležitá role je dána humanitárním organizacím, které na základě aktuálních požadavků ze zahraničí konají sbírky pro HP. Z těchto sbírek je HP soustřeďována ve skladech organizačních složek státu. Pokud je to účelné, lze v konkrétním případě, a to z důvodu účelnosti, soustředit HP ve skladech humanitárních organizací.

Významným orgánem státní správy, který vytváří zásoby pro humanitární pomoc, je SSHR. Zásoby pro humanitární pomoc jsou nedílnou součástí systému nouzového hospodářství a SSHR je vytváří v systému státních hmotných rezerv (SHR).

6.4 Zabezpečení pomoci do zahraničí.

Mezinárodní pomoc je zabezpečována v těchto hlavních oblastech:

- finanční zabezpečení,
- hmotné zabezpečení,
- technické zabezpečení,
- zabezpečení přepravy (přesunu).

6.4.1 Finanční zabezpečení

V rozpočtové kapitole **Všeobecná pokladní správa** je vytvořena finanční rezerva na humanitární pomoc. Veškeré náklady spojené se zapojením ČR do MZO jsou hrazeny z této finanční rezervy, a to prostřednictvím MZV. Ministerstvo zahraničních věcí uhradí složkám IZS, jejichž příslušníci se podílí jako členové ZJ na MZO, určené hmotné zabezpečení pro tyto příslušníky.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky spolu se speciálními zákony „branné“ a „krizové“ legislativy vymezují působnost jednotlivých ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zapojování České republiky do mírových operací, mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci. V návaznosti na to je zřejmé, že při zajišťování finančního krytí opatření vyvolaných krizovými situacemi je nutno postupovat v intencích ustanovení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zejména § 10 odst. 1. To znamená, že ten komu zákon ukládá činit opatření ve výše uvedeném smyslu, uplatňuje při sestavování návrhu státního rozpočtu finanční prostředky na jejich zabezpečení.

V případě, že finanční prostředky zajištěné ve státním rozpočtu podle výše uvedeného odstavce pro daný účel nepostačují, je možné žádat vládu o dodatečné uvolnění prostředků z vládní rozpočtové rezervy, případně žádat o rozpočtové opatření podle § 23 výše uvedeného zákona o rozpočtových pravidlech.

Usnesením vlády č. 458/2001 bylo ministru financí uloženo připravit jednotnou formu kalkulace pro mírové operace AČR a pro zapojování ČR do mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci. Byly zpracovány dva typy příložených formulářů („A“, „B“), které jsou určeny a jsou použitelné jak pro předběžnou kalkulaci při plánování operace nebo pomoci s uvedením předpokládaných nákladů, tak pro konečné vyčíslení skutečně čerpaných nákladů.

Následné kalkulace skutečného nasazení našich záchranářů v zahraničí (zemětřesení Alžír a Írán 2003 a povodně Francie 2003) jsou zpracovány pro názornost na stranách 17 – 19.

Z toho vyplývá doba zpracování a místa zasílání uvedených formulářů tj.

- formulář A – (v rámci MO, MV a MS) s předběžnou kalkulací při přípravě mírové operace bude po vyčíslení nákladů sloužit pro vlastní potřebu a současně jako příloha materiálu, který bude předkládat příslušný ministr do Výboru pro obranné plánování, BSR nebo vládě. Druhý výtisk bude neprodleně zasílán MF odboru obrany, bezpečnosti a krizového řízení. Na MF bude tento formulář zasílán také následně s uvedením skutečně čerpaných nákladů za kalendářní rok v daných termínech.
- formulář B - (v rámci MZV, MV (HZS), MZ, MS a v případě potřeby i jiných resortů a organizací) s předběžnou kalkulací nákladů MZO nebo poskytnutí HP (bez ohledu na to, zda pomoc ještě nebyla nebo z hlediska potřeby jejího rychlého poskytnutí už byla realizována) zpracovává MZV pro vlastní potřebu. Ostatní resorty a organizace, které se takové akce zúčastní a rovněž zpracovávají tento formulář, ho ihned poté zasílají na MZV, které ho dále může obdobně jako v předchozím případě podle potřeby předkládat výborům pro civilní nouzové plánování a pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, BRS nebo vládě. Jakmile bude možné provést vyčíslení skutečně čerpaných nákladů, zasílají bez zbytečného otálení resorty zpracovaný formulář opět MZV a kopii pro informaci na MF. MZV po komplexním zpracování předloží souhrnné údaje ve stejném termínu jako v předchozím odstavci včetně přípravy návrhu rozpočtového opatření, ministerstvu financí.

POSKYTNUTÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ

(Pouze pro případy humanitární nebo záchranářské pomoci)		
Poskytující resort (orgán) MV - HZS	Č.j.:rozhodnutí MZV nebo usn. vlády č.:	Stát (region) Alžírsko - Boumerdes
Požadavky – typ pomoci zemětřesení	Částka potřebných fin. prostředků z VPS 456.500 + cca 1,000.000 (letadlo AN-26, AČR)	Termín poskytnutí květen , 2003
Nasazený útvar, tým USAR – odřad CZ	Předpokládaná délka doby nasazení 4,5 dne - mimo dobu na přepravu	

NÁSLEDNÁ KALKULACE

Počet členů týmu	Náklady na osobu a den	Náklady na tým a den	DPH *	Z toho :		
				Náklady rozpočtové		
				zajištěné	nezajištěné	
13 osob	7.800 Kč	101.450 Kč				
Počet dnů nasazení	Náklady na osobu a nasazení	Celkové náklady na tým a dobu nasazení	Kč	Kč	Kč	
4,5 dne	35.100 Kč	1,456.500 Kč				
Další prov. náklady	Doprav týmu (letadlo, bus, spec.vozidla, jiné..)		Kč	Kč	Kč	
	<i>Zvlášť armáda ČR</i>		Cca 1,000.000			
	Náklady na svoz členů týmu v ČR		Kč	Kč	Kč	
	Mzdové vícenáklady,vč.nákladů na soc.a zdrav.poj.		Kč	Kč	Kč	
				257.300		
	Předpokládané přímé výdaje v zahraničí		Kč	Kč	Kč	
				--		
	Z toho diety a kapesné		Kč	Kč	Kč	
			31.600			
Náklady na ubytování		Kč	Kč	Kč		
			--			
Předpokládané náklady na spojení		Kč	Kč	Kč		
			2.300			
Ostatní náklady – úrazová poj., očkování členů týmu, strava pro osoby a psy apod..		Kč	Kč	Kč		
			22.000			
Výdaje-DHM a DNM	Náklady na pořízení, obnovu a opravy materiálu		Kč	Kč	Kč	
			151.500			

CELKOVÉ NÁKLADY (Kč) :

1,456.500 Kč		
---------------------	--	--

POSKYTNUTÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ

(Pouze pro případy humanitární nebo záchranářské pomoci)		Stát (region)
Poskytující resort (orgán) MV - HZS	Č.j.:rozhodnutí MZV nebo usn. vlády č.:	FRANCIE – Arles
Požadavky – typ pomoci povodně	Částka potřebných fin. prostředků z VPS 1,725.000 Kč	Termín poskytnutí prosinec , 2003
Nasazený útvar, tým Povodňový odřad HZS ČZ		Předpokládaná délka doby nasazení 15 dní

NÁSLEDNÁ KALKULACE

Počet členů týmu	Náklady na osobu a den	Náklady na tým a den	DPH *	Z toho :	
				náklady	Náklady rozpočtové
				zajištěné	nezajištěné
15 osob	7.670 Kč	115.000 Kč			
Počet dnů nasazení	Náklady na osobu a nasazení	Celkové náklady na tým a dobu nasazení	Kč	Kč	Kč
15 dní	115.000 Kč	1.725.000 Kč			
Další prov. náklady	Doprav týmu (letadlo, bus, spec. vozidla, jiné..)		Kč	Kč	Kč
			Cca 138.000		
	Náklady na svoz členů týmu v ČR		Kč	Kč	Kč
			43.500		
	Mzdové vícenáklady, vč. nákladů na soc. a zdrav. poj.		Kč	Kč	Kč
			620.000		
	Předpokládané přímé výdaje v zahraničí		Kč	Kč	Kč
	--		--		
	Z toho diety a kapesné		Kč	Kč	Kč
			210.645		
	Náklady na ubytování		Kč	Kč	Kč
			--		
	Předpokládané náklady na spojení		Kč	Kč	Kč
			48.300		
	Ostatní náklady – úrazová poj., očkování členů týmu, strava pro osoby a psy apod..		Kč	Kč	Kč
			13.000		
Výdaje-DHM a DNM	Náklady na pořízení, obnovu a opravy materiálu		Kč	Kč	Kč
			646.000		

CELKOVÉ NÁKLADY (Kč) :

1,725.000 Kč		
---------------------	--	--

POSKYTNUTÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ

(Pouze pro případy humanitární nebo záchranářské pomoci)		Stát (region)
Poskytující resort (orgán) MV - HZS	Č.j.:rozhodnutí MZV nebo usn. vlády č.:	ÍRÁN - Bám
Požadavky – typ pomoci zemětřesení	Částka potřebných fin. prostředků z VPS 360.000 + 2,600.000 Kč <i>(letadlo TU140 AČR)</i>	Termín poskytnutí prosinec , 2003
Nasazený útvar, tým USAR Team ČR	Předpokládaná délka doby nasazení 4 dny mimo dobu na přepravu	

NÁSLEDNÁ KALKULACE

Počet členů týmu 18 osob	Náklady na osobu a den 5.000 Kč	Náklady na tým a den 90.000 Kč	DPH *	Z toho :	
				Náklady rozpočtové	
			náklady	zajištěné	nezajištěné
Počet dnů nasazení 4 dny	Náklady na osobu a nasazení 20.000 Kč	Celkové náklady na tým a dobu nasazení 360.000 Kč	Kč	Kč	Kč
Další prov. náklady	Doprav týmu (letadlo, bus, spec.vozidla, jiné..)		Kč Cca 2,600.000	Kč	Kč
	Náklady na svoz členů týmu v ČR		Kč 7.500	Kč	Kč
	Mzdové vícenáklady,vč.nákladů na soc.a zdrav.poj.		Kč 20.500	Kč	Kč
	Předpokládané přímé výdaje v zahraničí		Kč --	Kč	Kč
	Z toho diety a kapesné		Kč 67.500	Kč	Kč
	Náklady na ubytování		Kč --	Kč	Kč
	Předpokládané náklady na spojení		Kč 37.000	Kč	Kč
	Ostatní náklady – úrazová poj., očkování členů týmu, strava pro osoby a psy apod..		Kč 18.300	Kč	Kč
Výdaje-DHM a DNM	Náklady na pořízení, obnovu a opravy materiálu		Kč 30.000	Kč	Kč

CELKOVÉ NÁKLADY (Kč) :

2,960.000 Kč		
---------------------	--	--

6.4.2 Hmotné zabezpečení

Členové ZJ vysílané do zahraničí jednotlivými složkami IZS jsou odpovídajícím způsobem zabezpečeni. V okamžiku zapojení ZJ do MZO zabezpečují jednotlivé složky IZS pro svoje příslušníky:

- finanční náhrady,
- pojištění léčebných výloh pro cesty a pobyt v zahraničí,
- očkování.

6.4.3 Technické zabezpečení

Záchranná jednotka bude vybavena pro MZO dopravními a technickými prostředky, kterými disponují především Ministerstvo vnitra a jeho součást - Hasičský záchranný sbor ČR. Další prostředky (včetně speciálních dopravních prostředků, těžkých ženižních strojů a speciální techniky) mohou poskytnout již jmenované další základní složky IZS a ostatní složky IZS.

Příslušníci HZS zařazení do ZJ budou vybaveni standardní technikou, včetně dopravních prostředků a prostředků logistického zabezpečení.

Technické zabezpečení umožní:

- vyhledávací a záchrannou činnost ze zřícených budov,
- hašení požárů,
- záchranné práce při povodních.

Základ ZJ tvoří příslušníci HZS ČR, kteří jsou podle potřeby doplňováni dalšími specialisty z ostatních složek IZS.

Příslušníci PČR budou doplňovat ZJ o specialisty vybraných profesí a tomu bude odpovídat jejich zabezpečení dopravními prostředky a technikou. Jedná se především o následující profese a činnosti :

- pyrotechnici,
- potápěči,
- psovodi,
- zajištění bezpečnosti a ochrana jednotky,
- letecká služba.

Ministerstvo zdravotnictví bude nasazovat v případě hromadných neštěstí nebo katastrof příslušníky ZZS, hygienické služby (HS) a týmy lékařských specialistů (Trauma-team ČR) s odpovídajícím technickým vybavením, včetně dopravních prostředků upravených pro transport raněných. Hmotnost mikrobusů ve zdravotnické verzi se vestavbou zvyšuje cca o 500 kg.

Ministerstvo obrany může poskytnout složky AČR k záchranným akcím v zahraničí. Především se jedná o vojenské záchranné útvary (VZÚ).

Prvořadým úkolem VZÚ je provádění záchranných a dalších neodkladných prací. Tyto práce tvoří komplex specializovaných činností k poskytnutí masové a všestranné pomoci postiženému obyvatelstvu a k vytváření nezbytných podmínek pro jeho přežití. Vyslán může být celý VZÚ, případně jeden jeho záchranný a vyprošťovací odřad s průzkumným družstvem (cca 50+4 příslušníci).

K dispozici má VZÚ jak veškerou potřebnou techniku, tak také kompletní logistické zabezpečení. To by mohlo být za určitých, předem stanovených podmínek využito v případě nutnosti také pro další složky působící v ZJ. Kromě toho může AČR nasadit další speciální techniku, která není ve výbavě u VZÚ.

Další speciální techniku lze ve specifických případech zabezpečit smluvní cestou od jednotlivých provozovatelů (právnických a fyzických osob).

6.4.4 Zabezpečení přepravy (přesunu)

Za základní kritérium pro stanovení způsobu přepravy (přesunu) určených sil a prostředků (SaP) do mezinárodních záchranných operací a při poskytování humanitární pomoci do zahraničí je považováno místo určení (nasazení ZJ) a tomu odpovídající vzdálenost přepravy (přesunu). Na základě získaných údajů bude rozhodnuto o dopravní cestě, která bude pro přepravu (přesun) využita.

Určitým vodítkem pro plánování přepravy (přesunu) a pro stanovení dopravní cesty mohou být následující východiska, která však nejsou jednoznačná:

- vzdálenost do 1000 km vyslání ZJ pozemní cestou,
- vzdálenost nad 1000 km vyslání ZJ letecky.

V případě vzniku MU v zahraničí, např. v příhraničním pásmu, bude žádoucí využít vybranou leteckou techniku (vrtulník, malé dopravní letadlo) i na mnohem kratší vzdálenosti.

Pro přepravu (přesun) určených SaP lze využít dopravní prostředky a odpovídající níže jmenované dopravy:

- silniční po pozemních komunikacích,
- železniční po železniční dráze,
- letecké,
- vodní (vnitrozemské, námořní) po vodní cestě,
- kombinované.

Pozemní přeprava umožní přesun velkého množství techniky, materiálu a osob, a to v podstatě bez omezení. Pro přepravu po pozemních komunikacích by ZJ využila vlastní dopravní prostředky, kterými bude vybavena. Pro přepravu po železniční dráze bude využita kapacita státní organizace České dráhy (ČD).

Příslušníci ZJ včetně vybavení budou přepraveni železničními osobními a nákladními vozy na místo určení.

Leteckou přepravu by zajišťovala AČR. Na kratší vzdálenost a při přepravě menšího počtu osob pouze s osobním vybavením a bez techniky lze využít vrtulník MI-17, případně dopravní letadlo AN-26. Při využití dopravního letadla TU-154 lze kalkulovat se ZJ o počtu max. 25 osob s veškerým potřebným materiálovým vybavením, ale také bez techniky. Přeprava ZJ s veškerým vybavením a technikou by vyžadovala pomoc spojenců speciálními vojenskými dopravními letadly C-130 Hercules, případně C-5 Galaxy.

Přeprava po vodní cestě je málo pravděpodobná vzhledem k tomu, že jeden ze základních předpokladů efektivity pomoci při MZO je včasné nasazení ZJ. Přesto bude i tento způsob přepravy v některých specifických případech možný a to především ve fázi obnovy.

Kombinace jednotlivých druhů přepravy bude využívána tehdy, když to bude pro organizátory MZO výhodné.

7 ČESKÁ REPUBLIKA A MEZINÁRODNÍ ZÁCHRANNÉ OPERACE

7.1 Zemětřesení v Turecku a vznik USAR TEAMU

Příroda nám neustále předvádí, kdo je na Zemi pánem. Jen od ledna 2004 postihlo svět rekordních 650 živelních pohrom. Ta poslední a nejděsivější dovršila celý seznam. Ekologové dávno varují nezodpovědné lidstvo před katastrofami, které přijdou, nezačneme-li být k Zemi ohleduplnější.

V úterý 17. srpna 1999 kolem 3 hodiny ráno se v necelých 40 vteřinách zhroutil život mnoha tisícům Turků. Jejich domy se sesypaly jako domečky z karet ničivým působením seismických otřesů o síle 7,4 Richterovy desetistupňové stupnice. Izmir a Golcuk ležící v epicentru zemětřesení pohřbily ve svých troskách dosud nevídané množství obětí. Vzhledem k době otřesů, kdy drtivá většina obyvatel pokojně spí, se prvotní odhady ztrát na životech šplhaly na hrozivých 40 tisíc obětí.

Turecká vláda volala o pomoc a žádala především záchranné psy, dokud ještě byla naděje na vyproštění zasypaných. Okamžitě se sjelo na 1500 záchranářů z celého světa, převážně pak z evropských zemí, kteří většinou dorazili na místo druhý den po zemětřesení, ve středu. Připraveni byly i čeští záchranáři. Po zhlédnutí televizního zpravodajství z místa neštěstí bylo do hodiny zmobilizováno 12 kynologů, členů pohotovostní jednotky OSN, s tím, že během dvou až tří hodin vyrážejí na letiště. Čekalo se jen na upřesňující pokyn z ministerstva zahraničních věcí, ale marně.

MZV po celodenním rozhodování uvolnilo z třicetimilionového katastrofického úseku státního rozpočtu dva milióny korun, které spolu se zodpovědností předalo hlavnímu štábu CO státu s pověřením, aby vypravil kolonu vozidel s těžkou technikou z pluku Civilní ochrany z Olomouce.

Pro českou vládu byla tímto aktem záležitost první pomoci Turecku víceméně uzavřena, nikdo z odpovědných činitelů si neprofesionálnost takového rozhodnutí ani neuvědomil.

První náměstek ministra zahraničí Otta Pick v přímém přenosu ČT 1 na kritiku liknavého postupu v organizaci pomoci odvětil: „ **Není třeba spěchat. Je dokázáno, že i několik neděl po zemětřesení byli objeveni živí lidé**”.

Vždy, když si na tento výrok vzpomenu já, nebo někdo z členů USAR Teamu a účastníků několika nasazení v zahraničí, je to jak bodnutí jehlou pod žebra a doprovodné komentáře na tehdejší postup odpovědných funkcionářů se nedají vůbec publikovat.

Konkrétní pomoc postiženým oblastem v Turecku ze strany ČR :

- 15 záchranářů pluku Civilní ochrany z Olomouce a 3 psovodi se přesouvali po vlastní ose se startem ve čtvrtek v 7 hodin ráno a s dojezdem na místo v sobotu dopoledne (tedy více jak 4 dny po neštěstí).
- Soukromá liberecká firma, dopravila do Turecka dva psovody vlastním terénním vozidlem.
- Humanitární organizace ADRA, uhradila čtyři letenky pro 3 psovody a doprovodnou osobu, zajišťující určité zázemí v Istanbulu.
- Chmelařství Žatec přidalo další letenku pro 1 psovoda.
- cestovní kancelář Fischer, která přepravovala v sobotu náklad pyrocoolu (speciální látky na hašení), vzala ještě 5 psovodů.
- Česká pojišťovna zajistila přepravu pro 3 psovody

Jak byla rychlá pomoc ze strany ČR ? První naši záchranáři se do postižených oblastí dostali v pátek, tedy čtvrtý den po neštěstí.

Bez komentáře.....

USAR Team Czech republic

Jedním z impulsů pro vznik jednotky pro mezinárodní záchranné operace bylo již zmiňované zemětřesení v Turecku. Tato jednotka, označovaná též jako „USAR Team“ (z anglického Urban Search and Rescue - vyhledávání a záchrana v zástavbě-sutinách), je využitelná pro zapojení do mezinárodních záchranných operací, ale slouží i ke zdolávání mimořádných událostí v České republice. Nyní disponuje naše republika dvěma USAR Teamy, které jsou složeny z vybraných příslušníků Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy a Moravskoslezského kraje, z důvodu ostatečného personálního i technického zázemí, hasičů-specialistů a psovodů společně s jejich psy speciálně cvičenými pro vyhledávání osob. Členem každého týmu je i lékař určený především pro potřeby členů jednotky.

Přeprava jednotky do 1000 km se řeší vlastními vozidly HZS a nad 1000 km letecky. Letadlo zajišťuje armáda ČR a veškerý materiál týmu je uložen v přepravních boxech. V příloze č. 9 je seznam tohoto materiálu pro okamžité použití.

Požadavek na nasazení USAR Teamu je možné uplatnit na operačním a informačním středisku MV-GŘ HZS ČR.

V současné době se připravuje druhý USAR Team, který je dislokován v Ostravě.

Při činnosti na místě zásahu jsou běžná nebezpečí pádu, nebezpečí zasypaní a zavalení, nebezpečí zřícení konstrukcí. Ochrana proti těmto nebezpečím se v podstatě neliší od obdobných zásahů v běžných podmínkách, ale tato nebezpečí se kombinují a jsou podstatně četnější. Výraznou pomocí je zařazení hasičů se specializací pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou, leteckých záchranářů a specialistů pro práci v podzemí. Posledně jmenovaná specializace byla získána ve spolupráci s Báňskou záchrannou službou a Speleologickou záchrannou službou.

Dalším rizikem je nebezpečí psychického vyčerpání. Pro snížení tohoto rizika jsou do týmu vybíráni hasiči na základě doporučení psychologa a velitelů,

kteří dokáží posoudit jejich psychickou odolnost. Dále jsou členové a velitelé jednotky školeni v oblasti posttraumatických stresových poruch.

Nebezpečí přehřátí snižuje používání obleku "**Záchranář**" a dodržování pitného režimu.

V důsledku porušené infrastruktury a špatných hygienických podmínek je výrazné nebezpečí přenesení infekčních chorob. V období před vysláním jednotky se provádí zejména očkování a vakcinaci - hepatitida A, B, tyfus, meningitida a dále o školení, o základních hygienických pravidlech v místě nasazení. Bezprostředně před vysláním dochází podle rizik v zasažené oblasti k doplňkovému očkování. Tyto informace jsou získávány zejména od WHO a zajišťuje je lékař jednotky. Během nasazení v postižené oblasti se jedná o komplex hygienických pravidel, z nichž nad rámec běžných hygienických zásad lze uvést:

- **používání potravin a vody jen z vlastních, dovezených zásob, pouze v případně nutnosti užití místní balené vody. Tým je vybaven na dobu 5 dnů a v této době již humanitární organizace zajišťují dodávku potravin i vody do postižené oblasti,**
- **snížení možnosti poranění pokožky - používat rukavice, neholit se a nestříhat nehty. Případné oděrky, zejména nehtová lůžka často dezinfikovat,**
- **při práci i při pohybu na místě nasazení užití respirátorů,**
- **při jakémkoliv zranění, nevolnosti apod. je nutná konzultace s lékařem jednotky.**

Po návratu do republiky je provedeno komplexní vyšetření - EKG, RTG srdce a plic, odběr krve a moče a stěry či výtěry, (podle možného nebezpečí v oblasti nasazení).

Ochrana členů týmu je důležitou součástí přípravy, protože cílem USAR Teamu je zachraňovat a nebyť zachraňovanými. Zejména na počátku zásahu musí být jednotka maximálně nezávislá na místních zdrojích a vyžadovat jen nejnútnejší, v našem případě jen přepravu, místo pro základnu a hlavně práci.

7.2 Zemětřesení v Alžírsku

Bezprostředně po ničivém zemětřesení v Alžírsku odletěla do severní Afriky skupina českých záchranářů. Záchraný tým zasahoval ve složení devíti hasičů-záchranářů, tří kynologů a lékaře od ranních hodin 23. května 2003.

Místem zásahu se stalo město Bordj-Nenaiel asi 70 km od hlavního města a 15 km od epicentra zemětřesení.

Jsme jejich nadějí pro záchranu příbuzných

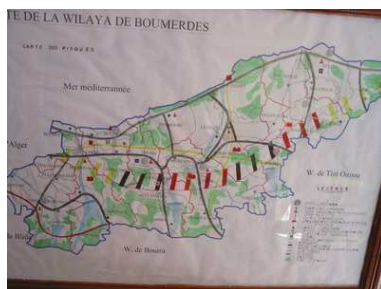

Čeští záchranáři v alžírských sutinách

Dobrá spolupráce ministerstev zahraničí, obrany a MV-generálního ředitelství HZS ČR umožnila rychlý postup, který přispěl k nálezu několika obětí ve čtyřech lokalitách. Celkem přijelo do Alžírska 39 týmů z 21 států. Česká republika byla v pořadí sedmou zemí. Dostavili se mimo jiné i týmy z Japonska a Koreje. Naši záchranáři s sebou vezli kameru s příslušenstvím pro vyhledávání osob v sutinách, tři vycvičené psy, potřebná zařízení a ženijní náradí, které potom nechali k dispozici svým alžírským kolegům. Jednalo se o součást humanitární pomoci, jejíž hlavní část tvořila zásilka zdravotnického materiálu, stanů a příkrývek v hodnotě jednoho miliónu korun. Pomoc byla, stejně jako záchranáři, dopravena na místo vojenským speciálem.

Stanoviště OSOCC v jedné z alžírských požárních stanic

Schema postižené oblasti

EQUIPES DE SAUVETAGE ETRANGERES DEPARTES A TRAVAILER EN SUITE A INTERVENTION			
Pays	Composition des équipes	Observations	Nombre total des éléments
FRANCE	10 personnes	10 personnes	10
ITALIE	10 personnes	10 personnes	10
ESPAGNE	10 personnes	10 personnes	10
ALGERIE	10 personnes	10 personnes	10
MAROC	10 personnes	10 personnes	10
LIBAN	10 personnes	10 personnes	10
SYRIE	10 personnes	10 personnes	10
EGYPTE	10 personnes	10 personnes	10
TUNISIE	10 personnes	10 personnes	10
YEMEN	10 personnes	10 personnes	10
IRAN	10 personnes	10 personnes	10
INDONÉSIE	10 personnes	10 personnes	10
VIETNAM	10 personnes	10 personnes	10
CHINE	10 personnes	10 personnes	10
JAPON	10 personnes	10 personnes	10
KORÉE	10 personnes	10 personnes	10
AUTRES	10 personnes	10 personnes	10
			Nombre total des éléments: 353
			Nombre total des chiens: 126

Evidence mezinárodní pomoci

„Zaměřovali jsme se hlavně na vyhledávání osob. Samotné vyprošťovací práce jsme nechávali na místních lidech, kteří měli snahu nám pomáhat i v první fázi, což nám naši práci trochu komplikovalo. Úkoly se nám díky vysoké morálce dařilo plnit. Bylo mi ctí, že jsem mohl této jednotce velet,“ řekl po návratu na tiskové konferenci velitel jednotky.

Velký pomocník - sutinová kamera

Je tam člověk ... tak vpřed...!!!

Mezi lokalitami, ve kterých čeští záchranáři vyhledávali oběti silného zemětřesení (5,61- 5,8 stupňů Richterovy škály), byly obytné domy a patrový supermarket, který byl však velice nebezpečný, hrozil zřícením. Domy v poškozené oblasti byly velmi poškozené a stav měst připomínal těžké bombardování.

Zák

Na vracejících se záchranářích bylo vidět, že si sáhli na dno sil. Maximální nasazení bylo znát i na únavě jejich psů.

„Jsem strašně rád, že se všichni členové alžírské mise vrátili v pořádku,“ hodnotil situaci po návratu záchranářů ředitel HZS hl. města Prahy plk. Bc. Dalibor Gosman. „Prvořadě, jsou to hasiči, kteří jsou předurčení na záchranu lidí u nás, jsem hrdý na to, že umějí naši republiku reprezentovat i v zahraničí.“

7.3 Zemětřesení v Íránu

Dne 26. 12. 2003 v 5,26 hodin místního času zasáhlo stotisícové iránské město Bám zemětřesení o síle 6,5 Richterovy stupnice. Epicentrum se nacházelo v poměrně malé hloubce 10 až 12 km přímo pod zasaženým městem. Vzhledem k časně ranní době toto zemětřesení zastihlo většinu obyvatel v jejich domovech a výsledkem bylo:

- 41 000 mrtvých,
- 3 000 zraněných,
- 75 000 lidí přišlo o své domovy.

V městě Bám a nejbližším okolí bylo zničeno 87 % staveb, tj. 18 000 budov. Z toho:

- 131 škol,
- 3 nemocnice,
- 14 klinik ,
- 95 zdravotních středisek.

Pro organizaci záchranných prací bylo rozhodující těžké poškození infrastruktury města a osobní postižení představitelů státní správy a samosprávy. Tito představitelé byli mezi oběťmi, nebo byly postiženy jejich rodiny. Jejich místa zaujali pracovníci státní správy bez dostatečné místní znalosti, což způsobilo problémy zejména na počátku záchranných prací.

První informace udávaly řádově tisíce obětí a tyto odhady se během dne neustále zvyšovaly. Během dne bylo operační a informační středisko GŘ-HZS upozorněno na možnost aktivace USAR týmu České republiky. V 16,00 hod. požádala iránská strana o pomoc a ministr vnitra rozhodl o vyslání osmnáctičlenného týmu se čtyřmi psy a kompletním vybavením jako jednotky Ministerstva vnitra - generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

**Smutek, beznaděj a emoce přeživších.
I toto patřilo k naší každodenní práci**

Odlet z Prahy se uskutečnil 27.12.2003 letounem TU 154 v 0,49 hodin a na letišti v Kermanu, které je vzdáleno 200 km od Bámu, jednotka přistála v 5,40 hodin. Po přistání bylo přeloženo vybavení do nákladního automobilu a tým vyrazil autobusem do postižené oblasti. Vybavení bylo uloženo ve 14 přepravních kontejnerech a celková hmotnost dosahovala 4 tun. Toto vybavení obsahuje vyhledávací a záchranné vybavení, operační základnu a vše potřebné pro pětidenní činnost.

Ve městě Bám. Následkem zemětřesení se zřítily tisíce budov. Velká část budov byla z cihel nepálených nebo pálených. U takovýchto budov došlo k jejich úplné destrukci. Další budovy měly ocelovou nosnou konstrukci s cihelnou vyzdívkou. Část těchto objektů byla pouze poškozena, ale mnoho jich bylo zničeno. Poslední konstrukcí byl železobetonový skelet s cihlovou vyzdívkou. Tyto objekty přestály zemětřesení s malým poškozením, například banky nebyly poškozeny v podstatě vůbec. Okamžitě po příjezdu se jednotka zapojila do záchranných prací přímo v okolí.

27. 12. 2003 byli Češi jediní, kteří hledali v sutinách íránského města Bám

Mezitím se velitel jednotky snažil nalézt Mezinárodní koordinační štáb a hlavně nákladní automobil, který se od nás po cestě oddělil. Nakonec velitel s posádkou vozidla navázali spojení a celý tým se přesunul na okraj města do tábora zahraničních týmů a vybudoval operační základnu. Tento den bylo nalezeno 15 obětí zemětřesení a při setmění po devadesátiminutové práci byla vyproštěna jedna živá žena.

Další den odjel tým pokračovat v záchranných pracích a velitel jednotky se zúčastnil brífinku Mezinárodního koordinačního štábu. Zde po představení

možností jednotlivých týmů byly přiděleny jednotlivé sektory pro činnost a byla respektována započatá činnost českého týmu, který v postiženém Bámú začal pracovat vůbec jako první mezinárodní jednotka. Tento druhý den bylo nalezeno 18 obětí zemětřesení.

Stanoviště OSOCC v provizorních stanech

Základna USAR Temu Czech republic

Během dne i noci bylo cítit malé otřesy, z toho jeden silnější při práci nad zříceným sklepem poblíž poškozené zdi, kdy nám při úprku jakoby narostla křídla. Na blížící se nebezpečí jsme byli upozorněni našimi nepostradatelnými pomocníky – záchranářskými psy.

Další noc byly zaznamenány další malé otřesy a z města se ozývala i střelba. Po delší anabázi a několika přerušení cesty pracovala jednotka v oblasti Niruga.

***Vzácné chvílky odpočinku přímo v sutinách
Češi si získali velký obdiv a uznání od místních obyvatel***

29.12. večer dostala jednotka pokyn ukončit činnost a dopravit se druhý den ráno na letiště Kerman. Vozidla byla připravena a naložena včas, ale mezitím byl Bám prohlášen za uzavřenou oblast a vozidla nesměla opustit město. Teprve po téměř čtyřech hodinách vyjednávání a po přeložení nákladu na jiné nákladní vozidlo odjela jednotka na letiště v Kermanu. Část noci jsme strávili v autobuse a zbytek v hale na letišti.

Ráno po příletu TU 154 s českými výsostnými znaky se podařilo zajistit vjezd nákladního automobilu na letištní plochu a náklad byl okamžitě složen. Bohužel 200 metrů od letadla. Tomuto členové jednotky přihlíželi z vyhlídkové plošiny, ale po zhruba hodině zvládli pasové a další odbavení a dostali se k letadlu. Vlastními silami přemístili a naložili vybavení, které v zavazadlovém prostoru nahradilo tuny humanitární pomoci již složené vojáky.

Šestihodinový let domů všichni z větší části prospali, nepříjemná byla pouze změna místa přistání. Z důvodu nevyhovujících podmínek letadlo přistálo v Pardubicích a do Prahy se dále pokračovalo autobusem. V Praze následovalo oficiální přijetí a tisková konference.

A jedna nepříjemná zpráva - 31. 12. budou provedeny lékařské prohlídky, takže žádné řízky a pivo. Jen netučná jídla. Lékařské prohlídky konané na Silvestra byly poslední společnou činností týmu a poté se všichni rozjeli domů.

Před odletem domů na letišti v Kermánu

Unavení, ale hrdí na to, že jsou členové USAR Teamu Czech republic, a také dojatí, když před odletem slyší „THAK YOU CZECH“

7.4 Polní nemocnice v Pákistánu

Dne 8. října 2005 v 04.50 hodin středoevropského letního času došlo v Pákistánu, v oblasti Kašmíru, k silnému zemětřesení o síle 7,6 magnitudy (tj. přibližně 8. stupeň RichtEROVY stupnice). Zemětřesení mělo katastrofální následky. Podle prvotních údajů bylo jen v Pákistánu usmrceno na 40 000 osob a dalších více než 70 000 osob bylo zraněno. Podle odhadů byly celkově zemětřesením postiženy více než tři miliony osob.

Pákistán požádal o mezinárodní pomoc, zejména o záchranné a dopravní vrtulníky, zateplené stany, příkrývky, matrace, potraviny, tablety na úpravu vody, léky a zdravotnický materiál, zdravotnické záchranné týmy a polní nemocnice. Do pomoci se aktivně zapojila také Česká republika a to formou pomoci záchranných jednotek.

Na základě rozšířených žádostí o pomoc se dne 11. října 2005 uskutečnilo rozšířené zasedání krizového štábu Ministerstva zahraničních věcí (MZV), kterého se zúčastnili zástupci MV-generálního ředitelství HZS ČR. Na jednání bylo dohodnuto, že ČR jako první pomoc vyšle zdravotnickou záchrannou jednotku. MZV uvolnilo na realizaci této akce 5 milionů Kč. Dále o pomoci Pákistánu jednala vláda ČR, která na její realizaci uvolnila 25 milionů Kč.

Materiální humanitární pomoc

Dne 18. října 2005 vyjely ze skladu Zdravotnického zabezpečení krizových stavů ve středočeské obci Hředly u Zdic dva kamiony naložené téměř 13 tunami materiálu v ceně 10 milionů korun. Jednalo se o léky, příkrývky, chirurgické nástroje, obvazový a další zdravotnický materiál (asi 6,5 tuny) poskytovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR doplněný 1000 kusy spacích pytlů a přibližně čtyřmi tunami prostředků na úpravu vody poskytovaných Správou státních hmotných rezerv.

Kontingent s humanitární pomocí přijel dne 19. října 2005 na leteckou základnu Ramstein v Německu, kde proběhla předávka materiálu k dopravě leteckým mostem NATO do Pákistánu.

Zdravotnická záchranná jednotka ČR

Zdravotnická záchranná jednotka ČR v počtu 23 osob (čtrnáctičlenný tým lékařů a zdravotníků, pětičlenná skupina příslušníků HZS hl. města Prahy a čtyři záchranáři) odletěla do Pákistánu 12. října, kde začala působit ve městě Rawala Kot, vzdáleném asi 80 km od Islámábádu. Jednalo se o značně poničené město s 60 000 obyvateli ležící na náhorní plošině ve výšce 1800 m nad mořem.

Přípravy k odletu vrcholí

Naloženo, poslední snímek a letíme

Záchranná jednotka odletěla do Pákistánu 12. října letounem Armády ČR. Po příletu bylo prvním úkolem příslušníků HZS ČR organizovat a spolupodílet se na vykládání materiálu z letadla. V této době přistávalo na pákistánském letišti jedno letadlo za druhým. Přivážela v převážné míře humanitární pomoc, která se hromadila na letištní ploše. Vládnul zde velký organizační zmatek a bylo nutné věnovat značnou pozornost vlastnímu nákladu.

Dalším úkolem bylo zkontaktovat pracovníky velvyslanectví, místní krizový štáb (LEMA) a mezinárodním recepční centrum OSN (OSOCC) a zjistit prvotní informace o celkové situaci a případném místě nasazení.

Potíže s dopravou

Po přistání na letišti v Pákistánu bylo nutné jako první řešit přepravu do místa určení. Prioritní bylo zajistit dopravní prostředky. Během dvou hodin se podařilo sehnat tři nákladní automobily, které měly jednotku přepravit. Místo nasazení nebylo ihned určeno. V úvahu připadala města Balakot, Bagh nebo Rawala Kot. Za další dvě hodiny byl náklad naložen a jednotka připravena k transportu.

V tomto okamžiku dostala informaci, že bude nasazena v Rawala Kotu. Současně ale bylo sděleno, že silnice do Rawala Kotu jsou úzké a částečně zničené zemětřesením. Náklad bylo nutné přeložit na menší automobily, které byly přislíbeny do hodiny. Čas v arabském světě má ale jinou dimenzi než u nás. Během dalších třech hodin přišla zpráva, že automobily budou přistaveny za chvíli.

Jednotka se potkala s USAR týmem ze Singapuru a dozvěděla se, že se vrátil z oblasti, která nebyla humanitárně zajištěna. Po dojezdu na místo odevzdal vlastní zásoby potravin hladovějícímu obyvatelstvu a opět se vrátil do Islámábádu. Tyto informace potvrzují i další jednotky. Mnoho oblastí je humanitárně nezajištěno. Lidé nemají co jíst a pít.

Některá území jsou značně nebezpečná. Znovu proto velení jednotky vyjednává o místě nasazení. Upozorňuje, že naše zdravotnická činnost bude účinná pouze v bezpečné oblasti. Konečně jsou přistaveny tři nákladní automobily a autobus. Deset hodin po přistání odjíždí kolona z letiště. Jednotce je přidělena vojenská ochrana, čeká ji sedm hodin cestování v horách. Silnice jsou úzké a pod nimi hluboké rokle. Člověk si vybavuje zprávy z Asie, kdy se do údolí zřítily plně obsazené autobusy a všichni cestující zahynuli.

Stavba základny a polní nemocnice v Pákistánu

První pacienti

Kolem půlnoci všichni dorazili do Rawala Kotu. Jsou ujištěni, že je zde značné množství raněných a nemocných, a proto jsou zde vítáni. Jako místo pro základnu je vybrán park vedle zničené vojenské nemocnice.

Místo se zdá být strategicky výhodné. Je spjato s lékařskou pomocí, je možná spolupráce s místním zdravotnickým personálem a z hlediska bezpečnosti jednotky je také optimální. Začíná stavba zdravotnické části. Lékaři a sestřičky třídí zdravotnický materiál. Po šesti hodinách práce jsou zdravotníci připraveni přijmout prvního pacienta. Plně funkční je ambulance, chirurgický sál i sklad léčiv. Prostory jsou osvětleny a lze je vytápět. Hasiči dál pokračují ve stavbě stanů pro ubytování, stravování a hygienu.

Všichni netrpělivě čekávají na prvního pacienta. Je období Ramadánu a po páté hodině zde vše končí. Místní se věnují jídlu a přestávají pracovat. Kolem půl sedmé večer dostávají prvního pacienta. Zranění nesouvisí se zemětřesením. Jedná se o postřeleného muže. Místní lékaři odkládají případ na další den. Češi nabízejí provedení operace ještě večer. Za asistence místních lékařů je za dvě hodiny odoperována otevřená zlomenina bérce. Výkon našich lékařů je uspokojil do té míry, že další operace jsou prováděny bez kontrol.

Na nedostatek práce si český tým stěžovat nemohl

Na malém prostoru

Další dny je činnost poměrně stereotypní. Naši záchranáři se pohybují v prostoru 80 x 60 m, kde stráví devadesát procent času pobytu v Pákistánu.

Kolem osmé hodiny přicházejí první pacienti a ambulance je plná až do večera. Dvě pákistánské učitelky pomáhají při komunikaci s místními. Jazyk urdu samozřejmě neovládá nikdo z jednotky. Zdravotníci ošetřují množství malých dětí, dospělých i starých lidí. Většinou se jedná o starší infikované rány a úrazy po zemětřesení. Některé větší operace se provádějí v místní vojenské nemocnici, která je částečně v provozu.

Hasiči neustále vylepšují tábor. Snaží se zlepšit nouzové hygienické podmínky, zajišťují dodávku pitné a užitkové vody, připravují stravu. Stravování probíhá kombinovanou formou KDP a dalších trvanlivých potravin. Společné vaření pro jednotku není přípustné z důvodu hromadného onemocnění. Rovněž individuální používání potravin z místních zdrojů je zakázáno.

Pomáhají také při organizaci pacientů před vstupem do ordinace. Některé méně ukázněné pacienty je potřeba uklidňovat. V noci je nutné zajistit ostrahu tábora. Tábor z vnější strany hlídá pákistánská armáda. Nicméně hlídky staví také hasiči. Kromě bezpečnosti jsou připraveni kdykoliv v noci přijmout pacienta. Ve večerních hodinách ošetřují střelná poranění, úrazy elektrickým proudem, nebo úrazy po manipulaci s výbušninami. Pacienti nemocnici však navštěvují hlavně během dne.

Dodávka elektrického proudu první dny je zajišťována pomocí elektrocentrál. Později se připojují na místní elektrickou síť. Teplotní rozdíly jsou značné. Ve dne rtuť teploměru vyšplhá k 25°C. Večer kolem šesté slunce zapadne během deseti minut a rychle se ochladí. V noci a nad ránem teplota klesne až na nulu. Velké teplotní rozdíly jsou problémem pro nafukovací stany. Je nutné je kontrolovat a dofukovat.

V dešti a chladu

Třetí den od nočních hodin prší. Déšť značně komplikuje život v táboře. Je nutné prohlubovat okopy kolem stanů a odvádět vodu z tábora. Všude je bahno, které se zanáší do stanů a komplikuje hygienické podmínky. Lidé jsou promočeni a je nutné vše vysušovat. Tepelná energie se dodává pomocí naftových agregátů a elektrických topidel. Déšť odrazuje i pacienty. Je jich sotva polovina než předtím.

Mnoho pacientů je z blízkých hor a cesta k lékaři je dlouhá. Prší téměř dvacet hodin. Další dvacet čtyři hodin se odstraňují následky. Všichni doufají, že situace se již nebude opakovat. Měli štěstí, do konce mise již takto výrazně nezapršelo. Každý den jsou podávány informace na operační středisko MV-GŘ HZS ČR. Používají satelitní telefony a spojení je po celou dobu nasazení spolehlivé. Vzájemně se informují s velvyslanectvím o aktuální situaci. Z Prahy přichází žádost o prodloužení pobytu. Všichni to uvítali, protože práce je dost a bylo by škoda nemocnici tak rychle uzavřít. Je ale nutné doplnit spotřební i zdravotní materiál.

Po týdnu je část jednotky obměněna a doplněny další zásoby. Mise je nakonec prodloužena celkem pětkrát. Vláda schvaluje zvýšení celkové částky na humanitární pomoc do Pákistánu. Po odjezdu zde mají zanechat téměř celý tábor, který má sloužit dál jako zdravotnické zařízení. Připravuje se seznam materiálně technického vybavení, který se zanechá v rámci humanitární pomoci. Vedení vstupuje do jednání se Světovou zdravotnickou organizací (WHO). Její zástupci budou garantem, že pomoc poslouží lidem a nemocnice bude pracovat dál.

V Pákistánu byla zanechána vybavená ambulance, chirurgický sál, sklad zdravotnického materiálu a ubytovací stany. Dále pak lehátka, spací pytle, deky, značné množství zdravotnického a hygienického materiálu, potraviny a pohonné hmoty v celkové hodnotě 6,5 milionů Kč.

Zpáteční doprava do Islámábádu byla realizována rozděleně. Jednotka letí vrtulníkem, materiál putuje po vlastní ose. S materiálem odjíždí dva členové jednotky vybaveni satelitním telefonem. Z předpokládaných sedmi hodin se doba protahuje na neuvěřitelných dvacet dva hodin. Zpoždění je způsobeno uzavřením některých úseků silnic a problematickým čerpáním pohonných hmot.

Projevy uznání

Z původních pěti dnů se mise protáhla na dvacet dva dní. Čeští lékaři poskytovali zdravotní péči sedmnáct dní a ošetřili téměř 287 pacientů. Během celého pobytu nedošlo k žádnému incidentu jak s armádou, tak s civilním obyvatelstvem.

Práce lékařů i celé jednotky byla pákistánskou stranou vnímána velice pozitivně. Svědčí o tom významné návštěvy vojenských a politických činitelů na základně. Mimo jiné jednotku navštívil i Sardar Muhammad Anwar Khan, prezident Azad Jammu a Kašmíru, první zástupce Nejvyššího velitele Pákistánské armády generál Ahsan a vrchní velitel zdravotní služby Pákistánské armády generál Afzan.

Časté byly projevy úcty a vděku jak ze strany pacientů, tak i ostatních obyvatel Rawala Kotu. Vzhledem k odborným a morálním vlastnostem nasazených příslušníků se podařilo vytvořit kolektiv, který podával vysoké výkony. Během celého pobytu nebyl řešen žádný závažný problém funkčního, pracovního nebo kompetenčního charakteru. Společný cíl a smysluplnost projektu spojily příslušníky jednotlivých složek v jeden celek. Výsledky této mise ukazují, že tento způsob zapojení do mezinárodních záchranných operací má smysl a budoucnost.

Sardar Muhammad Anwar Khan, prezident Azad Jammu a Kašmíru, první zástupce Nejvyššího velitele Pákistánské armády generál Ahsan a vrchní velitel zdravotní služby Pákistánské armády generál Afzan při návštěvě naší polní nemocnice

Jednotka je v tomto složení a s tímto materiálním vybavením schopna poskytovat urgentní zdravotní péči přibližně dva až tři týdny. Výhodou jednotky je možnost rychle se rozvinout a provozovat zdravotní zařízení během několika hodin po dojezdu. V tomto rozsahu vybavení ale nelze počítat s delším nasazením v řádu měsíců.

7.5 Cvičení jako důležitá složka přípravy

To, aby byla jednotka vždy připravena kvalitně a mohla včas zasáhnout je třeba neustálého zkvalitňování nejen materiálního a technického vybavení, ale i praktických, teoretických a taktických znalostí jejich členů. K tomuto účelu slouží jak samostatné výcviky týmu, tak i součinnostní cvičení jednotek IZS. Největší měrou ke zkvalitnění práce celého týmu a především ke konfrontaci s jinými jednotkami slouží velká cvičení na mezinárodní úrovni.

Mezinárodní cvičení EUPOLEX 2005

Ve dnech 24. června až 1. července 2005 se ve vojenském výcvikovém prostoru Żagań v Polské republice uskutečnilo mezinárodní cvičení vyhledávacích a záchranných (USAR) odřadů států Evropské unie pod názvem EUPOLEX 2005. Námětem cvičení byla mezinárodní záchranná operace po zemětřesení ve fiktivním státě Nibyland s množstvím obětí a rozsáhlými škodami na majetku.

Cvičení se účastnilo 14 států s následujícími jednotkami :

- USAR odřady (Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Polsko, Rusko, Slovensko, SRN, Ukrajina a Velká Británie),
- chemické odřady (Francie, Polsko a Slovensko),
- polní nemocnice (Švédsko),
- logistický odřad pro komunikační podporu štábu (Rakousko).

Simulace místních zdrojů fiktivního státu Nibyland byla zabezpečována Polskem v rozsahu přibližně 150 hasičů (dva USAR odřady, chemický odřad, technický odřad pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, devět požárních , družstev) a zhruba 140 policistů, vojáků a pohraničnicků se čtyřmi vrtulníky a další mobilní technikou.

Řídící struktury cvičení

Mezinárodní záchranné jednotky dostávaly konkrétní úkoly prostřednictvím ustaveného mezinárodního koordinačního centra (OSOCC), jehož činnost byla rovněž ostře prověřována. V OSOCC probíhaly pravidelné porady a v případě žádosti o konkrétní pomoc ze strany místního krizového štábu státu Nibyland (LEMA), který sumarizoval a zprostředkoval požadavky z postižené oblasti, sem byli pagery svoláváni velitelé odřadů a styční důstojníci k převzetí úkolu.

Požadavky z postižené oblasti byly dvojího druhu:

- vznik či gradace konkrétní mimořádné události s nutností nasazení sil a prostředků mezinárodních odřadů - to se odehrávalo podle předem stanoveného scénáře a podle harmonogramu, kdy rozehrávači námětů v jednotlivých sektorech nahlásili v přesně určený čas...,
- připravenost sektoru ke cvičení, aktuální požadavky již nasazeného odřadu na konkrétní síly a prostředky (např. žádost o sanitku, vrtulník, policejní asistenci, posilové jednotky apod.), což LEMA řešil z místních zdrojů, cestou OSOCC nebo pouze konstatoval, že není požadavek schopný zabezpečit v dostupném časovém horizontu.

***Letecký pohled na tábor a autopark cvičících jednotek
EUOPOLEX 2005***

***Základna
USAR Teamu Czech republic***

Mezinárodní záchranné jednotky se na přidělené místo zásahu v postižené oblasti, které ve většině případů bylo zhruba 8 km od polní základny, přesouvaly zpravidla vlastními prostředky podle mapových podkladů či s využitím GPS. Cestou je mohly potkat komplikace v podobě mimořádné policejní či celní prohlídky, blokády komunikace při přestřelce policie a rabujících občanů Nibylandu apod. To vytvářelo další prověřovací prvek zejména velitelům odřadů a styčným důstojníkům v OSOCC.

Na místě zásahu čekala záchrannou jednotku zpravidla oblast s až desítkou zříčených objektů bez přítomnosti zasahujících lokálních sil a pouze s místně známým člověkem, což byla jedna z rolí rozehrávače námětu v daném sektoru. Zásah končil uplynutím časového limitu nebo prohledáním přiděleného sektoru a předáním všech zraněných, buď do sanitky vyžádané cestou LEMA, nebo ve většině případů předáním do polní nemocnice po přepravě vlastními prostředky.

Činnost českého USAR odřadu a pozorovatelů

Cvičení bylo oficiálně zahájeno dne 24. června 2005 v 16.00 hodin obdržením informace o vzniku zemětřesení ve fiktivním státě Nibyland s množstvím obětí a rozsáhlými škodami na majetku. Souběžně byl aktivován virtuální kontaktní bod státu Nibyland, kontaktní místo Monitorovacího a informačního centra EU v Bruselu (MIC EU) pro koordinaci mezinárodní humanitární pomoci a cestou MIC EU byly rozeslány oficiální požadavky pomoci.

Na základě oficiální žádosti o pomoc proběhlo reálné procvičení všech úkonů souvisejících se zapojením ČR do mezinárodní záchranné operace - 25. června byl aktivován český USAR odřad , včetně zabezpečení pojištění léčebných výloh, vydání valutové zálohy veliteli odřadu a svozu kynologů automobily HZS Jihomoravského kraje, HZS Moravskoslezského kraje a HZS Ústeckého kraje.

Složení českého USAR odřadu:

- velitel - mjr. Pavel Hošek (HZS hl. města Prahy),
- styčný důstojník - pplk. Mgr. Petr Vodička (HZS hl. města Prahy),
- lékař Zdravotnického ústavu speciálních služeb MV,
- 15 příslušníků HZS hl. města Prahy – záchranáři,
- 4 kynologové se psy.

Dne 30. června 2005 proběhl hodnotící workshop cvičení EUPOLEX 2005 za přítomnosti přípravného štábu, velitelů odřadů a pozorovatelů . Dne 1. července byl VIP den s ukázkami dle návrhu jednotlivých cvičících, kde český USAR odřad předvedl ukázkou záchranných prací ze zříceného objektu, včetně transportu psů lanovou technikou a vyproštění zraněné osoby z objektu. Po slavnostním ukončení cvičení se naše záchranná jednotka přesunula zpět do České republiky.

Improvizovaná základna OSOCC

Celník fiktivního státu Nibelandia

Činnost české přípravné skupiny

Vzhledem ke skutečnosti, že se Česká republika každoročně zúčastňuje výcviku ve vojenském výcvikovém prostoru Žagaň již od roku 2001, byla nám na počátku roku 2005 polskou stranou nabídnuta účast při přímé přípravě cvičení EUPOLEX 2005 v roli rozehrávačů námětů cvičení. Tuto nabídku jsme obdrželi jako jediná zahraniční země na základě dlouholeté spolupráce v problematice USAR odřadů a konkrétní znalosti vojenského prostoru Žagaň.

Zásah ve vězení si vyžádal asistenci místní zásahové jednotky. U mrtvého příslušníka vězeňské stráže byla nabitá pistole / imitace na 1. obrázku / a v cele jeden vězeň s lehkým zraněním. I taková překvapení si na cvičící připravila česká přípravná a hodnotící skupina ve složení ing. Tomáš Hradil, ing. Martin Červenka a ing. Richard Franc

Obsahem přípravné fáze bylo rozdělení polygonu Žagaň do sektorů a rozdělení úkolů a působnosti jednotlivým členům přípravného štábu v rámci cvičení EUPOLEX 2005. Přípravná skupina z ČR obdržela roli jednoho z dvanácti

rozehrávačů námětů cvičení. Konkrétně nám byl přidělen sektor s dvaceti objekty s úkolem připravit scénáře odpovídající námětu cvičení EUPOLEX 2005 v rozsahu čisté práce 36 hodin (1x6 hodin + 6x5 hodin) v časovém úseku 60 hodin cvičení a hodnocení práce nasazených jednotek.

Sutiny byly velmi reálné

Za tím účelem byla polskou stranou přidělena skupina čtyř figurantů a požadované dostupné technické prostředky k realizaci konkrétních scénářů. Prohlídka terénů a jejich příprava probíhala v měsíci květnu 2005. Finální příprava pak před zahájením cvičení v pátek 24. června odpoledne až do večera 26. června.

Česká skupina pro rozehru námětu v sektoru ve složení :

- kpt. Ing. Tomáš Hradil (MV-GŘ HZS ČR),
- npor. Ing. Martin Červenka (HZS JMK),
- npor. Ing. Richard Franc (HZS MSK).

zahájila práce, jejichž obsahem byla příprava sektoru pro cvičení v rozsahu sedmi časových bloků, které představovaly tři různé scénáře . V průběhu příprav se skupina účastnila koordinačních schůzek a uplatňovala požadavky na materiální prostředky a figuranty z řad studentů Školy aspirantů Státní požární ochrany Polské republiky v Krakově a Hlavní školy Státní požární ochrany Polské republiky ve Varšavě.

Scénář A představoval městskou část s infrastrukturou – deset budov (sedm řadových domů, prodejna potravin, strojní učiliště a policejní stanice), v níž bylo pět živých figurantů a osm simulovaných mrtvých těl. Tento scénář byl pro cvičící týmy realizován v noci z 26. června na 27. června a v časných ranních hodinách 28. června. Scénář A řešily v rámci cvičení EUPOLEX 2005 USAR týmy Ruska a České republiky.

Scénář B představoval obytnou čtvrť - osm budov (pět dvoupodlažních obytných domů, teplárna, autoservis a pošta), v níž byli čtyři živí figuranti a pět simulovaných mrtvých těl. Tento scénář byl pro cvičící týmy realizován v odpoledních hodinách 27. června , ve večerních hodinách 28. června a v dopoledních hodinách 29. června . Scénář B řešily v rámci cvičení EUPOLEX 2005 USAR týmy Velké Británie, Dánska, Francie a Polské republiky.

Scénář C představoval komerční centrum - čtyři budovy (nákupní centrum, oděvní podnik a dvě administrativní budovy), v níž bylo pět živých figurantů a pět simulovaných mrtvých těl. Tento scénář byl pro cvičící týmy realizován v noci z 27. června na 28. června a v noci z 28. června na 29. června. Scénář C řešily v rámci cvičení EUPOLEX 2005 USAR týmy Slovenské republiky, Spolkové republiky Německo, Polské republiky a Ukrajiny.

Z hodnocení práce záchranných jednotek nasazených v tomto konkrétním sektoru S7 bylo možné odvodit:

- cvičení ukázalo velmi rozdílnou úroveň odborné a materiální připravenosti jednotlivých USAR odřadů, tým, který disponoval z našeho pohledu velmi

nedostatečným technickým vybavením, byl schopen splnit a skutečně splnil více úkolů než špičkově vybavený tým jen díky sebranosti a organizaci práce,

- společné nasazení více týmů v sektoru k jednomu zásahu generovalo problémy s komunikací, při stanovení velení a koordinací činností - zejména v úvodní fázi nasazení úroveň zásad bezpečnosti práce a taktických postupů byla velmi rozdílná,
- rozdílný přístup k chápání cvičení EUPOLEX 2005 (od absolutního vnoření se do idey cvičení až po zahraniční „výlet s nutností přežít praktickou část“).

V závěrečné hodnotící zprávě cvičení EUPOLEX 2005 polští kolegové velmi vysoko hodnotí práci jak našeho přípravného týmu, tak i nasazení a činnost USAR Teamu. Bezpochyby lze konstatovat, že uvedené prověřovací cvičení, jehož námětem byla mezinárodní záchranná operace po zemětřesení, se svými prvky nepřetržitého několikadenního provádění záchranných prací v mnohém nelišilo od skutečné mimořádné události a kladlo tím na zúčastněné osoby vysoké nároky jak po stránce fyzické tak i psychické.

Závěrem je nutné ocenit enormní úsilí, které naši účastníci cvičení vynaložili na zdárný průběh cvičení a jímž přispěli k velmi vysokému hodnocení České republiky mezi ostatními zúčastněnými státy.

I když byl přesun na cvičení EUPOLEX 2005 pozemní cestou, simulovala se letecká přeprava. To znamená cesta na letiště, naložení veškerého materiálu do letadla, jeho složení a samotný přesun po silnici

Cvičení probíhají v různých prostorech a lokalitách

Práce ve výškách – skály, vrtulník nebo lanovka – zvládnout se musí vše

Velmi náročný výcvik v podzemí, jeskyně nebo studna všude mohou být zranění

Náročný výcvik zvládá i záchranářský pes

Nácvik záchranu tonoucích pomocí člunu a vrtulníku - častá činnost při povodních

7.6 Směry dalšího vývoje mezinárodních záchranných operací

Zpráva ze zasedání regionální sekce INSARAG Afrika/Evropa v Tunisku ve dnech 20.-21 září 2006

Ve dnech 20. až 21. září 2006 proběhlo v Kartágu v Tunisku zasedání regionální sekce Afrika/Evropa mezinárodní poradní skupiny pro vyhledávací a záchranné operace INSARAG, které se za Českou republiku účastnil:

npor. Ing. Richard Franc, pracovník oddělení IZS HZS Moravskoslezského kraje, **pplk. Mgr. Petr Vodička**, příslušník HZS hl. města Prahy.

Zasedání regionální sekce INSARAG Afrika/Evropa pořádal v tomto roce Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí Organizace spojených národů (UN-OCHA) společně s vládou Tuniska.

Účelem tohoto jednání bylo:

- výměna informací a zhodnocení výsledků předchozích zasedání a stávajících projektů a aktivit v rámci sítě INSARAG v průběhu roku 2005/2006,
- zhodnocení činnosti pracovní skupiny Antenna Tunisia,
- diskuse o rozhodovacích procesech při zapojování do mezinárodních záchranných operací,
- kategorizace, klasifikace a akreditace USAR týmů,
- novelizace INSARAG Guidelines,
- spolupráce a koordinace EUxUN,
- vytvoření pracovního plánu regionální sekce INSARAG na období 2006/2007.
- Konference byla oficiálně zahájena dne 20. září 2006 v 9.00 hodin úvodními projevy pana *Moncefa Belkhira*, generálního ředitele tuniské civilní ochrany a pana *Toniho Frische*, předsedy organizace INSARAG.

Ze zasedání regionální sekce INSARAG vyplynuly následující body:

- V první části byla shrnuta činnost INSARAGu v období 2005/2006 (meeting Teamleaders v Estonsku aj.), činnost v dalších regionálních skupinách.
- Byla shrnuta činnost a výsledky skupiny D-A-CH (Německo-Rakousko-Švýcarsko).

- Jednání se zúčastnila řada afrických zemí, jejichž zástupci byli poprvé na obdobném jednání. Zdůrazněna byla funkce Focal Point v jednotlivých zemích s urgencí na doplnění zástupců afrických států.
- Z výše uvedeného důvodu bylo rozhodnuto o pokračování pracovní činnosti skupiny Antenna Tunisia, která má za úkol přeložit důležité materiály do francouzštiny a arabštiny-majoritní část zástupců afrických zemí nemluví anglicky.
- Zástupci regionální skupiny Amerika byl prezentován systém kurzů a odborné přípravy-rozdělení a kategorizace cvičení a kurzů.
- V této souvislosti byli jednotliví zástupci vyzváni k doplnění všech kurzů a cvičení, kterých se mohou zúčastnit mezinárodní týmy nebo experti v oblasti USAR. Za Českou republiku byla sdělena informace, že v současné době a v blízkém výhledu nejsou v ČR kapacity potřebné u organizaci obdobných cvičení a odborné přípravy.
- Jsou plánovány následující cvičení:
 - 20. – 24. 12. 2006 – USAR POST COMMAND EXERCISE.
 - Konec roku 2006 – německo, mistrovství IRO.
 - Turecko, Ankara – 2007, USAR POST COMMAND EXERCISE.
- Světový systém vyrozumívání o katastrofách (Global Disaster Alert System – GDAS):
 - Jedná se o platformu k získání a výměně informací,
 - členskými státy INSARAG bylo doporučeno přihlásit se do vznikajícího světového systému vyrozumívání o katastrofách (GDAS), hlavním cílem GDAS je poskytnout mezinárodnímu společenství působícímu v oblasti zvládnutí katastrof platformu pro interaktivní výměnu varování před katastrofami a informací týkajících se mezinárodní odezvy na katastrofy ve strukturované podobě. Prostřednictvím tohoto informačního systému lze získat informace z řady zdrojů (včetně výstrah před katastrofami v téměř reálném čase, map, satelitních snímků atd.),

- Obdobně byla vysvětlena funkce a principy Virtual Osocc. V případě nasazení USAR jednotek do mezinárodních záchranných operací je nezbytné sdílet neprodleně aktuální informace o nasazení jednotky na VirtualOSOCC včetně informací o složení jednotky, kontaktních informací a údajů o příletu/příjezdu.
- Klasifikace mezinárodních USAR jednotek:
 - zástupci regionální sekce Amerika prezentovali návrh dokumentu pro klasifikaci lehkých/středních/těžkých (Light/Medium/Heavy) USAR jednotek,
 - regionální sekce Afrika/Evropa přijala návrh dokumentu jako prozatímní dokument,
 - bylo usneseno, že přijatý checklist poslouží pro samostatnou klasifikaci jednotek v rámci regionální sekce. Členské státy INSARAG byly požádány, aby provedli samostatnou klasifikaci svých USAR jednotek,
 - diskuse k prozatímnímu dokumentu budou pokračovat v rámci informačního a diskusního fóra VirtualOSOCC,
 - podle dostupných informací se o současnou práci v oblasti aktualizace a usměrnění klasifikace USAR jednotek velice zajímá i Evropská komise a podporuje tvorbu konceptu klasifikace.
- Akreditační proces USAR jednotek:
 - záměr, jak akreditační proces USAR jednotek realizovat, dosud nikdo nepředložil,
 - byl přiblížen pouze mechanismus ověření zařazení USAR týmu do klasifikačního stupně – přes sekretariát INSARAG, žádost o ověření. Nejedná se o povinnou proceduru, principiálně jde o zpětnou vazbu vznikajícího odřadu a s požadavky pro činnost nezávislymi hodnotiteli.
- Revize metodiky INSARAG (INSARAG Guidelines):
 - proběhla diskuse k poslednímu návrhu revidované metodiky INSARAG,
 - současný návrh byl přijat jako prozatímní dokument a všichni účastníci souhlasili se zahájením implementace metodiky ve svých zemích,
 - prozatímní metodika INSARAG bude publikována v současné formě na internetových stránkách INSARAG,

- třetí částí metodiky INSARAG má být příručka pro operace USAR jednotky, která bude obsahovat praktické informace využitelné jednotkami při nasazení.
- Metodika pro záchranné psy:
 - regionální sekce byla seznámena s aktuálním stavem metodiky pro záchranné psy – gestorem za vypracování je IRO.
- Odborná příprava:
 - na zasedání byla diskutována možnost pomoci méně zkušeným zemím v oblasti USAR - je potřeba vytvořit schématický přehled zemí, které potřebují asistenci a zemí, které by asistenci v oblasti výcviku mohli poskytnout,
 - dále je třeba vytvořit program výcviku instruktorů a identifikovat instituce v členských zemích INSARAG, které provádějí výcvik v souladu se standardizovanými učebními plány,
 - připravenost poskytnout asistenci při výcviku deklarovali již během zasedání Německo, Švédsko a Švýcarsko,
 - sekretariát INSARAG tyto instrukce rozšíří v rámci systému INSARAG.
- Spolupráce mezi UN a EU:
 - Regionální skupina byla seznámena s oficiálním dopisem předsedy INSARAG EU o potřebě lepší koordinace odezvy na katastrofy a regionálních cvičení a zajištění používání metodiky INSARAG. Došlo ke shodě o nutnosti lepší koordinace během MZO.
- Pravidla volby předsedy a místopředsedy regionální sekce Afrika/Evropa:
 - předsedou regionální sekce Afrika/Evropa pro období 2006-2007 byl zvolen pan *Moncef Belkhir*, generální ředitel tuniské civilní ochrany.

Hlavní úkoly, které vplynuly z jednání pro českou stranu:

- Provést ve spolupráci s HZS hl.m. Praha a HZS Moravskoslezského kraje klasifikaci USAR jednotky, nahlášené do databáze USAR kapacit UN-OCHA.
- Dle možností splnit požadavky na kategorii Střední (lehké USAR týmy pouze k přeshraniční spolupráci) a s tímto výhledem budovat USAR odřad HZS MSK.

- V případě nasazení USAR jednotky do mezinárodních záchranných operací poskytovat aktuální informace o nasazení jednotky na VirtualOSOCC včetně informací o složení jednotky, kontaktních informací a údajů o příletu/příjezdu.
- V případě organizování cvičení s námětem záchranných a likvidačních prací po zemětřesení konzultovat záležitost se sekretariátem INSARAG.
- Provést analýzu a zvážit možnost zapojení českých expertů do systému UNDAC (úkol z loňského roku, dosud nerealizován). Zapojení do systému UNDAC by bylo spojeno s určitými finančními náklady, proto by rozhodnutí muselo učinit vedení resortu.
- Zapojit velitele USAR jednotky a předurčené styčné důstojníky HZS ČR do relevantních výcvikových programů v zahraničí k získání nezbytných znalostí a zkušeností v oblasti řešení mezinárodních záchranných operací.
- Nadále se zúčastňovat setkání pořádaných organizací INSARAG a provádět implementaci nových poznatků z tohoto pole do národních předpisů a metodik.
- Sledovat proces revize INSARAG Guidelines a po ukončení tento dokument rozšířit, ale v anglickém jazyce – osvojení terminologie aj. Není žádoucí výsledný dokument překládat.
- Seznámit odbornou veřejnost se změnami v označení prohledávaných prostor.
- Aktualizovat Příručku pro velitele USAR odřadu.

Návrhy na další postup v jednání se zahraničními partnery

Na základě závěrů zasedání je doporučeno, aby MV-generální ředitelství HZS ČR zůstalo v aktivním kontaktu s UN-OCHA a sekretariátem INSARAG za účelem dalšího zkvalitnění podmínek při zapojování do mezinárodních záchranných operací a při přípravě na tyto situace a podílelo se na jeho aktivitách.

Dále je nutno aktivněji přistoupit k využívání existujících informačních systémů při sdílení aktuálních informací o mimořádných událostech a o likvidaci jejich následků a pro lepší koordinaci mezinárodní pomoci při zapojování do mezinárodních záchranných operací, zejména světového systému vyrozumívání o katastrofách (GDAS) a informačního a diskusního fóra VirtualOSOCC.

7.7 Porovnání vybavenosti jednotky se zahraničím

Od ničivého zemětřesení v Turecku je vidět velký skok v organizování a realizaci mezinárodní pomoci ve všech směrech.

Do Turecka dorazil první záchranný tým (3 kynologové bez dalšího zabezpečení a zajištění) čtvrtý den po neštěstí, naopak v Íránu byli čeští záchranáři (USAR Team s kompletním vybavením a zabezpečením na týden nasazení) mezi prvními zahraničními týmy, a vůbec první, kteří začali hledat lidi zavalené v sutinách íránského města Bám.

„Myslím si, že ten systém jsme v uvozovkách vyšperkovali tak, že dnes Česká republika patří ke špičce ve schopnosti rychlé reakce na různé problémy a katastrofy, které vyvstanou někde ve světě. Byť samozřejmě naše kapacity jsou omezené. Ale právě proto musíme být schopni reagovat rychle. Protože pak ta naše pomoc může být opravdu hodně viditelná. A to se podařilo v obou misích, jak v Íránu, tak ve Francii.“ Řekl po návratu záchranářů z Íránu ministr vnitra Gross.

I když český tým patří početně k těm menším (10-15 záchranářů, 4-6 kynologů se psy a lékař), je velmi dobře vybaven a vycvičen. Velkou předností týmu je jeho univerzálnost, akceschopnost a především soběstačnost na místě zásahu. Jako hlavní a největší nedostatek vidí záchranáři v tom, že republika nemá velkokapacitní letadlo, kde by se mohly přepravit alespoň dva automobily (technický se záchranářským vybavením a dopravní pro přesun záchranářů), a tím jsou na místě nasazení odkázáni na místní, mnohdy velmi omezené, možnosti. Na rozdíl od některých zahraničních týmů, které jsou úzce specializované (vyhledávací, vyprošťovací, zdravotnické a pod.), a proto musí spolupracovat s dalšími odbornostmi, je český tým vybaven na vyhledávání osob (záchranní psi, sutinová kamera), jejich vyproštění (speciální vyprošťovací a jistící zařízení a technika) a provedení první pomoci (jeden lékař a 2-3 paramedici).

**Autostop - nejčastější způsob
přesunu
Českých záchranářů v Íránu**

7.8 Návrh na obměnu a dovybavení jednotky

Uvedené návrhy jsou vyústěním poznatků z praktických nasazení a bohatých zkušeností členů týmu, tak jak se potýkali s problémy na místě zásahu.

Přeprava

V případě, že je USAR Team nasazen do vzdálenosti 1000 km a tudíž se přesunuje vozidly HZS, tento problém není aktuální, ale v případě leteckého přesunu je veškeré vybavení týmu uloženo

v přepravních hliníkových boxech (obr.1), které se častou manipulací poškozují a ničí. Jejich oprava je buď drahá, nebo dokonce nemožná. HZS Brno začal používat přepravní bedny ze speciální překližky (obr.2), které jsou nejen asi o polovinu levnější a lehčí než Al bedny, ale jejich konstrukce dovoluje vyměnit pouze poškozenou část (jednotlivě víko, dno nebo kteroukoli boční část). Jelikož tyto bedny jsou schváleny i pro leteckou přepravu, navrhuji jejich postupnou výměnu.

Pitná voda

Jedním z největších problémů na místě zásahu je nedostatek pitné vody. Tým si veze balenou vodu, která zabírá nejvíce místa, a to jak objemově, tak i hmotnostně. Na osobu a den (včetně psů) se počítá 6 l vody, to znamená, na 5 dní pro 20 osob = 600 l = asi 600 kg. Zkušenosti z nasazení ukazují, že zásobování „pitnou“ vodou je kritické vždy první 2-3 dny, potom se tato situace podstatně zlepšuje. Samozřejmě, že „pitnou“ vodu v „exotických“ zemích nebudeme považovat za pitnou pro nás, ale navrhuji zvážit zásobu vezené vody redukovat ji na polovinu (zajištění prvních dnů pro celý tým) a doplnit jednotku o malou přenosnou úpravnu vody. Podobné úpravny vody používají vojenské jednotky, jedná se především o filtraci a chemickou úpravu vody.

Lékař

Vzhledem k tomu, že předpisy pro leteckou dopravu nedovolují přepravu tlakových lahví, nemá lékař potřebný kyslík ani křísicí přístroj. Navrhuji zvážit možnosti doplnění o vyvíječ kyslíku, který sice plně nenahradí 100% medicínský kyslík v tlakové láhvi, ale dokáže obohatit dýchaný vzduch z normálních 21% O₂ až na 50 % O₂.

Speciální nosítka SKED

Pohotovostní batoh lékaře

Lezci :

Mnohdy řeší lezci problém jak dostat lano na „druhou“ stranu např. řeka, propast, strž a pod. složitě a nebezpečně. Navrhuji doplnit skupinu o „vrhač lana“ , jednoho ze zástupců těchto vrhačů jsem viděl na prezentaci záchranné techniky a i podle ostatních hasičů-lezců by to bylo dobré řešení. Tento vrhač lana je schopen buď pouze vystřelit a rozvinout lano nebo vystřelit na laně upevněný speciální náboj, ve kterém je uložen nafukovací záchranný límec, případně vystřelit na laně upevněné tříhroté kotvicí zařízení. Zařízení umožňuje použít lano o průměru 3 nebo 6 mm a délce 152 m, případně plovoucí lano o průměru 8 mm a délce 92 m.

Kynologové

Další problematickou částí je převoz a ustájení záchranných psů. Vlastní ustájení psů na místě zásahu není až tak velký problém, neboť všichni kynologové mají přepravní bedny nebo klece, které jsou schváleny i pro leteckou přepravu.

Plastová přepravní bedna na psa

Komplikace vznikají při časté změně místa nasazení a při přesunech, to znamená neustále bedny skládat / v rozloženém stavu jsou velmi objemné / a psy přepravovat v kabinách automobilů. Při letecké přepravě toto zatím, alespoň dokud nebudeme mít k dispozici nákladní letadlo, nevyřešíme.

Při pozemní přepravě navrhuji přepravu psů řešit přívěsným vozíkem.

Vozík je vyroben ze speciálních materiálů, zabezpečujících velmi dobrou tepelnou izolaci. Pes bude mít svůj komfort a při delších nasazeních je třeba, aby si mohl kvalitně odpočinout.

Přeprava

Jak již bylo několikrát konstatováno, největším problémem českého USAR TEAMu v zahraničí, při leteckém převozu, je přeprava z letiště na místo určení a vlastní pohyb v místě praktického nasazení. V případě přesunu do 1000 km, tzv. *po vlastní ose*, tento problém odpadá.

V současné době se jako nejlepší jeví nasazení mezinárodních týmů v kategorii tzv. „STŘEDNÍ“. Tým by měl být schopen pátrání a hledání osob v sutinách, přesné určení místa nálezu a polohy oběti, rychlé a bezpečné vyproštění a v neposlední řadě předání, nebo převoz do zdravotnického zařízení. Největším problémem je převoz zraněných. Jako jedna z možností, pomineme-li tu nejlepší variantu a to vybavené sanitní vozidlo, je větší terénní osobní automobil.

Jedna z možných variant – LAND ROVER DEFENDER

Tento automobil by sloužil jak pro převoz záchranářů, tak i zraněných na sedadlech. Po snadné a nenáročné úpravě lze nainstalovat i dvě lehátka pro převoz ležících.

Vozidlo by bylo doplněno, mimo standardní výbavu lékaře týmu a paramediků, dalšími potřebnými pomůckami a vybavením :

- Speciální nosítka a transportní prostředky
- Automatický defibrilátor / AED /
- Prostředky pro zajištění základní veterinární péče pro záchranné psy týmu

Nosítka SKED

Nosítka SKED slouží k evakuaci za nejobtížnějších podmínek : transport z hloubek a výšek, podvěsy pod vrtulník evakuaci úzkými otvory a v úžinách, jako jsou sutiny zřícených staveb, jeskyně, nádrže, kabelové kanály, poklapy apod. Nosítka jsou předurčena i pro tažení po terénu, schodech nebo podlaze.

Jsou doplněna závěsným systémem pro použití lanové techniky při spouštění, vytahování nebo transportu v podvěsu pod vrtulníkem. Dále je možno připevnit pár bočních plováků při použití na vodní hladině.

Největší výhodou je skutečnost, že v nosítkách SKED lze provádět horizontální i vertikální transport.

Nosítka SKED-půlená slouží k snadnějšímu, ale pro zachraňovaného i šetrnějšímu transportu, především ze sutin zřícených budov, a při překonávání úzkých a členitých evakuačních cest.

Nosítka SKED umožňují použití fixačního krčního límce a páteřního korzetu pro maximální bezpečnost zachraňovaného.

Půlená nosítka SKED v praxi →

Páteční rám Scoop

Páteční rám Scoop umožňuje záchranářům nabrat co nejšetrněji a bez nadměrného pohybu pacienta a přenést ho na transportní nosítka, upevnit i s rámem do vakuové matrace nebo do transportního koše. Páteční rám je používán v případech, kdy má záchranář u zraněného podezření na poranění páteře. Je vyroben z polyetylénového materiálu, který je odolný vůči běžně používaným desinfekčním prostředkům. Páteční rám se skládá ze dvou základních částí; obě části jsou snadno spojitelné jednoduše ovladatelnými koncovými kovovými sponami. Nastavená délka se velice snadno zaaretuje pomocí kovového kolíčku. Obvodový rám je na obou užších stranách tvarován tak, aby umožňoval záchranářům snadnou manipulaci.

Skládací nosítka - vana

Nosítka jsou určeny pro neobvyklé drsné záchranné situace v průmyslu, v hornictví apod. Materiál skořepiny polyetylen, krajní ochranný rám z antikorozní ocele, dolehací plocha. Podobně jako nosítka SKED jsou doplněna závěsným systémem pro použití lanové techniky při spouštění, vytahování nebo transportu v podvěsu pod vrtulníkem a plovákem při použití na vodní hladině.

Plovák pro použití na vodní hladině

Závěsný systém

Automatizované externí defibrilátory /AED/

AED jsou bezpečné, jednoduché a lehké přístroje s nalepovacími elektrodami. Vedou záchránce krok za krokem pomocí zvukových a obrazových povelů podle naprogramovaného protokolu. Zaznamenávají a analyzují srdeční rytmus a dávají pokyn

záchránci, zda má podat elektrický výboj. Tím se minimalizuje jakékoliv riziko, že by pacientovi mohl být podán elektrický výboj neoprávněně. Tyto přístroje je schopen bezpečně a efektivně použít kdokoli, kdo je patřičně vyškolen.

Zajištění základní veterinární péče pro záchranné psy týmu

Jelikož v týmu jsou i záchranáští psi, je nutné se postarat i o ně. Při záchranných operacích, kdy je velký výskyt zraněných osob je velmi obtížné zajistit pro ně kvalitní zdravotnickou pomoc. Ale zajistit zdravotnickou pomoc pro psy je téměř nemožné. Z tohoto důvodu jsem se snažil ve spolupráci s veterinárními lékaři sestavit základní postupy při poskytnutí první pomoci i našim psům. Pokládám za samozřejmé, že zranění jako jsou zlomeniny, naraženiny, luxace a pod. je každý schopen řešit obdobně jako u lidí a proto jsem se zaměřil na ostatní situace, které mohou postihnout psy při nasazení v sutinách.

Základní prostředky a postupy k zajištění prvotní veterinární péče pro záchrané psy týmu

➤ Zvracení :

Famosan 20mg / ½ tbl. 1x denně /

➤ Snížení žaludečních kyselin, žaludeční vředy, zánět žaludku :

Venter tbl. / Ulcogant susp. / = sucralfát

½ tbl. 3x denně !! ½ - 1 hod. po Famosanu !!

➤ Proti zvracení :

Degan 10mg tbl. , inj.

0,2 – 0,4 mg/kg 3 xd / kontraindikace = torze, cizí těleso /

Torecan inj., supp

0,2 – 0,5 mg/kg 3 xd při podezření na cizí těleso, i na kinetózu, NE!! při dehydrataci- snižuje TK,

Elektrolyt instant fluid / Wantham , Glukopur /

1 sáček na ½ l vody

spotřeba vody : do 30 kg 50 ml/kg na 24hod , nad 30 kg 1,5 l na den při dehydrataci 2x dávka

➤ Průjem:

24 – 48 hod hladovka , jen voda / elektrolyt /

Smecta / absorbens /

Dieta – krmit často po troškách 5 xd 1. den 1/3 dávky, 2. den ½ dávky

Odčervení tbl.

Proti blechám a klíšťatům : **Frontline** / blechy / ,

Expot, Duowin 15-30kg na 1 měsíc

➤ Desinfekce :

Betadine roztok 30 ml

ředí se 1:10 až 1:100 / čím více ředěná tím lépe funguje / !!

➤ **Kožní zánět :**

Akutní svědění

1 – **Duowin**

2 – větší - antibiotika / **Augmentin** /

3 – úporné svědění: **Prendison tbl.** 5mg/20mg / kortikoid /, KI ne současně s nesteroidy /zvracení + **Famosan**

1. den 0,5 mg/kg 1 xd ráno / 3-5 dní dokud se nepřestane kousat /
2. postupně vysazovat po 3 – 5 dnech snížit o 50% pak obden a vysadit

➤ **Alergická reakce, šok :**

Dexona inj. / kortikoid / dexametazon

0,2 – 0,5 mg/kg i.v. / i.m. / i opakovaně

Adrenalin inj. 1 amp/10kg i.v.

Diazepam – Apaurin inj.

Při epileptickém záchvatu : 0,2 – 0,5 mg/kg i.v. , možno i rektálně

Analgetikum – opioid / chirurgické zákroky /

Butorfanol = Beforal inj. 1 ml/10kg i.v., s.c., i.m., ½ hod před zákrokem

➤ **Oči :**

Výplach : ředěná **Betadine** nebo **fyz. roztok**, / **O-septonex kapky** /

Thilorbin gtt.oph – diagnostika

- lokální anestetikum / po 15 sec. 2 – 3 min. /
- fluorescein – zelené barvivo, diagnostika vředu na rohovce

zánět spojivek . / fluorescein negativní /

Garasone kapky, ung. 2x

Maxitrol gtt, ung. / kapky 5 – 6xd, ung. 3 – 4 xd /

➤ **Vřed na rohovce:**

1 – **Ciloxan gtt.opt** / Gentamicin gt. /
2 - + **Solcoseryl gel opt.** } 5 – 6 xd

➤ **Uši .**

Vyčištění : **Otifree** / Betadine roztok /

Zánět : **Otiprin – N** 3 xd – 2 xd – 1 xd / zánět, bolest, kvasinky, bakterie /

➤ **Granule na hlodavce :**

Na vyzvracení - **peroxid vodíku 1,5%** do 2 hodin

Hydrovit K1 / vitamin K – protijed /

první den 5 ml. p.o. potom 1 ml. 1 xd 5 – 6 týdnů

Carbo medicinalis 0,5 – 1 g / psa

➤ **Antibiotikum :**

Augmentin 375 mg. tbl.

/ amoxicilin – klavulanát / 12,5 – 20 mg/kg 2 xd po 12 hod.

➤ **Záněty a bolest :**

Movalis 15 mg tbl. 0,1 – 0,2 mg/kg 1 xd

➤ **Krátkodobá anestezie**

1 – kanyla

2 – **Beforal inj.** 0,1 – 0,2 mg/kg i.v., i.m., 20 min před

3 - **Apaurin / diazepam /** 0,2 – 0,5 mg/kg i.v.

4 - **Narkamon / veterinární /** 5% inj. / 1 ml = 50 mg /
5 mg/kg i.v. / lepší naředit s aqua pro inj, nebo F 1/1

➤ **Šití :**

Lokál. anest. **Lidokain 2% inj.** max. dávka 2 mg/kg

Kůže : monofil 2M, nevstřebat. / Chirafilon, Etnilon /

Podkoží : Vicryl 2M, Chirlac 2M v traumat. návleku

8 ZÁVĚR

Svou práci jsem zaměřil na problematiku poskytování mezinárodní pomoci při řešení mimořádných událostí ze strany České republiky.

Po objasnění legislativní podpory poskytování mezinárodní pomoci, formou záchranné, i humanitární, jsem se snažil přehledně objasnit formy pomoci a její organizaci, a to jak ze strany oficiálních vládních institucí, tak i ze strany samotných členů týmu.

V průběhu vlastního působení v USAR Teamu a kontakty s ostatními účastníky mezinárodních záchranných operací jsem pronikl do historie vzniku, vývoje a nynějšího stavu naší oficiální jednotky pro mezinárodní záchranné operace USAR TEAM Czech republic. Tato cesta nebyla jednoduchá a doprovázely ji nemalé problémy. Členové tohoto týmu mi nejenom objasnili možnosti celé jednotky na místě působení, ale i veškerou náročnou činnost po návratu ze záchranné operace, jako je ošetřování materiálu, jeho doplňování, kompletace, obměna, možné návrhy na dovybavení a případné opravy. Velmi mi pomohlo se pasivně zúčastnit (dokonce jako figurant) několika cvičných záchranných, akcí a to jak zásahu v sutinách, v podzemí, na vodě, tak i za pomoci letecké techniky.

Na skutečných nasazeních USAR TEAMU v zahraničí (Alžírsko a Írán 2003, Pákistán 2005) a mezinárodních cvičení (EUOPOLEX 2005) jsem zmapoval působení tohoto týmu, zde jsem čerpal, především z vlastních zkušeností jako člena týmu ale i ze zkušeností ostatních příslušníků jednotky. Na příkladu pomoci zemětřesením zasaženému Turecku (1999) je vidět obrovský krok kupředu v rozhodování a samotném poskytování mezinárodních záchranných operací ze strany oficiálních činitelů České republiky.

I když naši záchranáři patří nyní k evropské špičce, sami nejsou úplně spokojeni se stávajícím stavem a neustále usilují o zkvalitnění teoretických, i praktických znalostí a dovedností. Neustále se snaží zkvalitňovat materiální vybavení s cílem zvýšení efektivity vedení zásahu. Jako největší tři problémy se mi jeví zásobování pitnou vodou, doplnění medicijním kyslíkem a především přeprava týmu a materiálu v místě nasazení.

Na závěr své práce jsem navrhl možné varianty řešení těchto a některých dalších problémů. Tyto návrhy jsem konzultoval, s některými členy jednotky a také s odborníky v příslušných oborech.

Téma této absolventské práce je velmi zajímavé a obsáhlé, stálo by za úvahu s odstupem času na tuto práci navázat a porovnat vývoj . Nejvíce mi pomohla vlastní zkušenost a spolupráce s přímými účastníky mezinárodních záchranných operací a členy USAR Teamu Czech republic, kterým bych chtěl touto cestou poděkovat za vstřícnost, ochotu a především za to, co dělají pro druhé, tak aby beze zbytku naplnily motto:

„ Zachraňovat životy a mírnit lidské utrpení “

Velmi si vážím této zajímavé, ale velmi náročné práce. Souhlasím s komentářem jednoho novináře, který mi řekl :

„ jste parta bláznů,

(v tom nejlepším smyslu slova),

kteří často nasazují vlastní život pro záchranu životů jiných “.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Zákon 238/2000 Sb., o *Hasičském záchranném sboru* a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon 239/2000Sb., o *integrovaném záchranném systému* a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon 240/2000 Sb., o *krizovém řízení* a o změně některých zákonů (*krizový zákon*), ve znění pozdějších předpisů
4. Vyhláška 328/2001 Sb., o *některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému*, ve znění pozdějších předpisů
5. Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR
6. www.mvcr.cz
7. www.unbr.cz

10 SEZNAM PŘÍLOH :

Příloha č. 1	SIAR GŘ-HZS - zásady pro vytváření odřadů HZS ČR
Příloha č. 2	Všeobecná struktura odřadů
Příloha č. 3	Vyhledávací a záchranný odřad - schéma
Příloha č. 4	Vyhledávací a záchranný odřad - složení
Příloha č. 5	Povodňový odřad - složení
Příloha č. 6	Požární odřad - složení
Příloha č. 7	Chemický a ekologický odřad - složení
Příloha č. 8	Příklad struktury stravy pro cestu a 5 dní činnosti
Příloha č. 9	Společné vybavení USAR Teamu v kontejnerech pro leteckou přepravu
Příloha č. 10	Osobní vybavení hasičů a psůvodů
Příloha č. 11	Vybavení lezců – leteckých záchranářů
Příloha č. 12	Pohotovostní batoh lékaře USAR Teamu
Příloha č. 13	Některá speciální technika a zařízení USAR Teamu